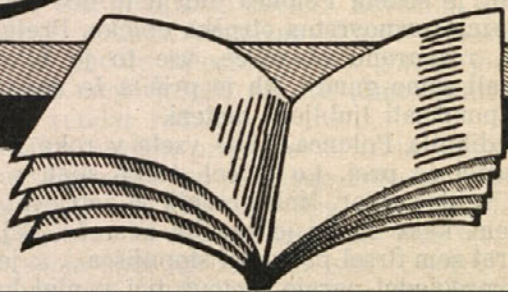

CVETJE

Letnik Ll.
Ljubljana

1934 - VI.
Junij

Sveti Anton

(13. junija)

*Srce ti je vse dni
nedolžne pesmi pelo.
Med lilijami hodil si
življenje celo.
Sam bil si lilija
snežno bela — čudežna,
rojena za nebo.*

*Tvoja beseda kot srebro
je preko širnih deželá zvenela.
Mladina te je vsa navdušena objela.
Spoštljivo so možje
klonili pred teboj glavé.*

*Gospod podelil ti je moč,
da bolne si ozdravljaj,
in v jasen dan spreminjal noč,
kadar si trpine blagoslavljal.*

*Širom zemlje so spoznali vsi,
da od Gospoda si poslan ;
in k tebi so prišli,
da bi izprosil jim moči
za besneči boj življenja,
vdanosti za čas trpljenja
in ljubezen do kreposti.*

Poslan si tudi k nam, Anton!

*Vodi nas k svetosti!
Položi božje Dete nam v roke,
da si ohranimo v tem blátnem svetu
brezmadežno srce.*

Mati in nerojeno dete

Danes, mati, ti bom povedal resnično zgodbo, povedal zato, ker se iz mesta tudi na deželo že širi nespoštovanje do nerojenega deteta in se kruto prelamlja zapoved božja: »NE UBIJAJ!« Tako-le je bilo:

Kot vsak večer je sedela Polonca tudi tisto noč pri šivalni mizi. Na stolu poleg nje je ležala raznovrstna otroška obleka. Preluknjane nogavice, raztrgana suknjica, razparano oblačilce, vse to je bilo treba zakrpati, zašiti. Če so manjkali samo gumbi, jih je prišla že najstarejša hčerka — ponosna, da more pomagati ljubljeni materi.

Globoko je vzdihnila Polonca, ki je vzela v roke Franckove hlačke. Prestrašena je opazila že prej, ko je šel dečko spat, v skoraj še novih »božičnih hlačkah« velik razpor. Mali grešnik je zatrjeval, da je nedolžen: »Mamica, res ne vem, kako se mi je zgodila nesreča. Saj sem tako pazil! Samo . . . samo enkrat sem drsel po ograji stopnjišča . . .« je pristavil nekam boječe: »jutri bom pregledal ograjo, gotovo tiči v njej kak žebelj!«

Seveda ga je skrbna mati grajala in opominjala, naj bo pametnejši. Toda razpora je ostala, treba jo bo zašiti.

Polonca je razmišljala o svojih razposajencih. Bili so ljubki, a jako živahni in temperamentni otroci. Počivali so že mirno v posteljicah in spali zdravo spanje mladosti, ki ne ve za skrb in bedo. Mladost niti ne sluti, kako težko preskrbe starši otrokom vse, kar je potrebno za življenje — ne ve, kako trpi mati, ko skuša vedno iznova zakrpati oblačilca, ki so tako rekoč že popolnoma razdejana. In kolikokrat gre mati šele okrog polnoči k počitku, utrujena skoro do smrti.

O, ti grenki časi bede! Tudi ona in njen mož trpita od splošne gospodarske krize. Skoraj nobenega naročila za delo ni, najsi se mož še tako trudi. Štediti je treba na vseh koncih in krajih.

In poleg tega še — o, da bi vsaj tega ne bilo . . . Polonine roke omahnejo nehote — ono, kar jo je nekoč navdajalo z radostjo, ji je zdaj skoraj neznosno breme: dobili bodo zopet otročiča — o Bog, v teh težkih časih, ko le s težavo preživljajo ostale tri!

Uboga mati je v dušni boli skrivaj potočila že obilo solza. Tudi zdaj se ji orosi oko. Ne radi otroka — o ne! Šaj bi tako rada še enkrat zibala na rokah malega angelčka! Šaj je vedno nosila blaženo grenko materinstvo kot nekako skrivnostno krono. Toda — kaj bo v bodočnosti? Beda je leto za letom večja. Vedno se čuje: »Zdaj je stiska na vrhuncu — slabše ne more več biti!« In vendar je vedno hujše.

Kako sta se z možem veselila vsakega otroka! In zdaj? Ta blagoslov sta smatrala skoraj za nesrečo, kot povod še večje skrbi in bedo!

Mlada mati se je zgražala sama nad seboj ob misli, da se brani še nerojenega, ki tako nežno trka na njeno srce! Ubogo malo bitje! Ali ni nedolžno na tem, da obstoja? Ali ni brez moči predano ljubezni ali trdoti? — Solza za solzo ji je polzela po licu.

Zunaj je deževalo, kaplje so trdo udarjale ob steklo. Polonca se je spomnila moža. Revež! Šel je za zaslužkom. Ali se mu bo danes posrečilo? Časi so hudi, da prehudi, dan na dan sama razočaranja. Skoraj je že obupal. Le zaradi svojih dragih je šel kljub malodušnosti vedno in vedno ves utrujen iskat dela. Če bo tudi današnji trud zaman? In v tem brezupnem vremenu, ki razpoloženje še poslabša! V goreči molitvi se je Polonca obrnila k Bogu. O, da bi možu vendar le enkrat uspelo! Ko bi se jima skrb vsaj nekoliko olajšala! Potem bi se lahko veselili tudi otročiči! Ubogo, bedno dete, da prideš še ti v takih časih k nam!

Podprla si je glavo in razmišljala. Tako tiho je bilo vse okrog nje. Le ogenj v peči je lahko prasketal. Še vedno so udarjale deževne kaplje ob steklo. Polonca je sklonila glavo — bolešno ihtenje je stresalo njeno telo, neutolažljivo je jokala, dolgo — do onemoglosti. Utrujenost jo je docela prevzela. Toda — kaj je to? Ali je ni potegnila nežna ročica za rokav — ali je ni božal po roki, rahlo kot dih, droben prstek? Ali se je niste oklenili dve mehki otroški ročici? Zdrznila se je — dvignila je čelo... in glej: dvoje velikih, nedolžno resnih otroških oči, jasnih kot pomladno nebo jo je gledalo žalostno... tih glasek je tožil, tako sladko tožil: »Mamica — radi mene jočeš? Ali res nimaš zame nobene ljubezni? — Mamica, imej me vendar rada!«

Skočila je kvišku, skrčila prste, ter si otrla oči... In vendar je še vedno videla velike sinje oči, ki so jo očitaje, žalostno gledale tako ganljivo, tako proseče. Čula je otrokov glas — o Bog, ta nežni, sladki glasek... ki je tako rahlo trkal na srce in vendar donel kot glas trombe na sodni dan.

Glasno ihteč se je mati zgrudila na stol. Ubogo, ljubo dete! Ne — saj te ljubim! Ne bom več jokala! Ne bom se te branila. Ne! Bog, ki te je podaril, bo tudi pomagal! Ali ni rekel Prijatelj otrok iz Nazareta: »Ne skrbite, kaj bo jutrišnji dan!«

Zajokala je vnovič. Toda sedaj so tekle solze veselja in ji močile roke. Polagoma se je umirila. Prisluškovala je še vedno šepetajočemu sladkemu glasku. Boj je bil končan. Dvom, tema in mrzaz je izginil. Prevzela jo je sreča: materinska sreča. Kako se je zdaj veselila malega bitja. Oklenila se ga je z vso materinsko ljubeznijo.

Zopet se je zdrznila — hrupno je pozvonilo: njen mož se je vrnil. Planila je k vratom in odprla. In od veselja so možu iskriale oči: »Tone! Ti imaš...?« je hotela v veseli slutnji reči.

Objel jo je. »Da, Polonca. Imam naročilo. Hvala Bogu! Kako sem vesel. Precejšen zaslužek bo. To je rešitev! To je kruh!«

Naglo je odložil. Presrečna mu je pripravila skromno večerjo. Nato mu je vse povedala. Kako je bil vzradošen. Kako se je veselil, da bo lahko zopet delal za svoje.

In Polonca? Sramovala se je svoje malosrčnosti. Ali ni moral Bog poslati najprej otročiča k njej..., da je prosjačil za materino ljubezen! In ob uri, ko je ona obupavala in se mu upirala — je Previdnost naklonila njenemu možu izdaten zaslužek. Ne, nikdar, nikoli več se ne bo žalostila radi novega življenja. Sunkoma je pripovedovala možu o doživetju, o prosečem glasku.

Ginjen jo je prijel za roko. »Uboga ženka! Le pomiri se. Ali ne vidiš, kako pomaga Bog v stiski? Nikoli več ne smeva obupavati... Tudi jaz sem bil že čisto potr... Sedaj se bova iz srca veselila otroka, ljubiti ga hočeva s podvojeno ljubeznijo, ravno vsled tega, ker prihaja v tako resnih časih. Boš videla Polonca, ravno ta otrok nama bo pozneje v največje veselje, v največjo tolažbo.«

Pri večerni molitvi sta prav iz srca molila k Bogu: »Zahvaljen za soudeležbo na tvoji stvariteljni moči! Zahvaljen za belo dušico, ki jo hočeš zopet položiti v najine roke!«

Človek, rojen iz žene, živi malo časa in je poln različnih nadlog. Zgodaj brez tolažbe so te bolesi, če jih združimo z Zveličarjevimi, le nekaka potrebna pokora, setev večnega veselja. Kristus je padlemu človeku, ki si je kot edino milost na zemlji želel groba, umirajoč odprl nebesa.

Lamennais.

Beseda božja in življenje

»Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode.« (Mt 26, 18. 19.)

Cerkev se imenuje katoliška, ker obsega vso zemljo in vse narode. Katoličani so tisti, ki so udje te katoliške, to je vesoljne Cerkve.

Beseda katoliški ne pomeni konfesije ali verstva, ampak razmerje do Boga. Ne pomeni poznati samo verstvo, ampak poznati Boga samega.

Beseda katoliški pomeni doživeti Boga kot dušo vsega sveta in pomeni doživeti ves svet kot obleko Boga samega.

Beseda katoliški pomeni s širokimi rokami obseči vse človeštvo, z velikim srcem isto ogrevati in človeštvo v sebi z božjo pomočjo nositi in izpolniti.

Človeška duša je katoliška, to je: ona je široka. Biti katoličan, pomeni biti brez strahu, biti svoboden in biti otroško varen.

Pravi katoličan trpljenje vsakega človeka in njegovo usodo občuti kakor svojo lastno.

Pravi katoličan je vesel in se pri vsej svoji veselosti zaveda, da mora njegovo veselje postati veselje vseh ljudi.

Beseda katoliški pomeni: Bog je z menoj in z vsakim od nas vseh.

Pojem, ki ga obsega beseda katoliški, je nepojmljivo širok in nepojmljivo drzen in nepojmljivo srečen.

Od katoličana, ki je katoliški po svojem krstnem listu in do katoliškega človeka je silno dolga pot.

Kot katoličan je marsikdo rojen, zato da postane katoliški človek, se je pa treba dolgo in resno boriti.

Biti katoliški človek, je vsebina hrepenenja, ki ga imajo tisti, ki hrepene po popolnosti.

Biti katoliški človek, je cilj vsega hrepenenja po popolnosti.

Ali si ti katoličan v polnem pomenu besede?

HELENA HALUŠKA — P. EVSTAHIJ:

Gospod nadzornik in še kaj

Visoko v gorah je stala, čepeč pod skalovjem, mala siromašna vas, skoraj pozabljena od Boga in ljudi. Visela je s svojimi širokimi nizkimi hišami, s svojimi globoko napuščenimi črnimi strehami z vso močjo na golem pobočju, ki so se ga jelovi gozdovi ravno še dotikali z robom svojega temnega plašča.

Ko so ondi še Rimljani gospodovali in zgradili cesto, od katere se še danes nahajajo tu pa tam ostanki, tedaj so v tem gnezdu kraljevali orli. Tudi vodovod je bil baje tamkaj, in celo slavolok, o katerem je bila naša voditeljica sicer prepričana, da so to vrata podrtega skednja, ki pa ga je kljub temu zelo občudovala. Kapelice pa zgoraj ni bilo. Tista, ki je bila nekoč stala ondi, je bila postala žrtev požara in je niso več postavili. Toda šolsko poslopje je še stalo, na pol razpadlo, s slepimi okni; divje čarobno, če se je ogrnilo jeseni s škrlatasto oveso divje vinske trte, toda do smrti žalostno pozimi.

Maloštevilni kmetje, ki so se še vzdržali tu zgoraj, so pošiljali svoje otroke k naši voditeljici v dolino, kjer naj bi si nabirali svoje znanje in vednosti; odrasli pa nikoli niso zamudili, da si ne bi ob nedeljah zagotovili dušno zveličanje pri našem župniku. Dobra voditeljica je sprejemala malčke, kakor bi sprejela angelčke, ki so zgrešili pot, pozimi je obrisala in posušila njih mokre noge, enega ali drugega izmed najmanjših je položila v postelj, če je bil bolehen. Mati naše voditeljice je bila tačas izredno srečna, če je mogla, kakor ji je srce pozelelo, postreči mladim ljudem in jih osrečiti s kamiličnim čajem, s čajem iz tavžentrož, vijolic in lilij ter s čajem iz lipovega cvetja. Priletna gospa je zares imela strastno nagnjenje, da bi ozdravljala črevesne krče, še preden so koga napadli; s to bistrovidno darovitostjo se je zelo priljubila v zgornji vasi.

Kar se tiče našega župnika: le-tega so gorjanci naravnost obožavali, in to ne samo zavoljo mošta in slanine, ki jo je nudil zastonj.

Da so bile te reči tako urejene, so bili vsi zelo zadovoljni, tako v Lamotu, kakor tudi v Gorenji vasi, in nikomur ne bi bilo prišlo na um,

da bi se obregnil ob te patrijarhalne¹ razmere, če ne bi bil nekoč neki mlad francoski nadzornik začutil potrebo, da sredi zime počasti z obiskom našo voditeljico. Ne moremo trditi, da je bil nadutež, toda za šolsko metodo² vrle voditeljice ni imel niti najmanjšega razumevanja. Ni mu šlo v glavo, zakaj otroci večinoma prihajajo ven k šolski tabli v copatah, čemu neki so čevlji razstavljeni okrog peči in tvorijo tajen krožek, zakaj kakšna punčka tiči v ohlapni jopi, čemu kak paglavec prevzetno stopa okrog, ogrnjen z veliko volneno ruto. Ko so se pa celo vrata odprla in se je prikazala mala kuštrava glavica, do oči pomazana s slaščicami, ki pa se je urno umaknila nazaj, tedaj je gospod nadzornik postal ves iz sebe in osupel je zakričal: »Kaj je pa to?!«

Drzno je skočil k vratom in — véliiki Bog! — še je zasačil pamža v srajčici, ki se je naglo hotel odstraniti.

»Gospod nadzornik,« je rekla voditeljica nekoliko zardela, »to je eden izmed ‚premočenih‘...«

»Takóó —?!« se odreže nadzornik, neprijetno zadet.

»Njegova obleka se suši, morali smo ga spraviti v postelj — — — Kaj počneš tukaj?!« se je ostró obrnila proti cepcu.

Dečko je povlekel svojo srajčko navzdol, toda ni se dala podaljšati: »Prosim, to ni moja srajca, Mavricij je zamenjal srajci.«

Z odprtimi usti je nadzornik bolščal in strmel na voditeljico. To je pa vendar že epidemija³.

»Za zdaj pojdi nazaj v posteljo, potlej bomo pogledali,« ukaže voditeljica in malček odskaklja proč.

»Prositi Vas moram, gospodična, dajte mi razložiti...«

»Oh, gospod nadzornik, malčki so imeli dolgo pot po južnem snegu, povrhu jih je pa še dež namočil. To se večkrat primeri pozimi. Ne moremo jih tako pustiti. Zato je moja mati priredila pravcato bolnišnico, ‚Infirmérie‘⁴ ima postelje, kopalno banjo in vse potrebno. Seveda je tu večkrat kaj videti smešno, toda à la guerre comme à la guerre.«⁵

Nadzornik je spet prišel k sebi ter se pomiril. Dà, veselje mu je vzbudila skrbna ljubezen, ki jo je imela lepa voditeljica do otrok, vse je pohvalil, znanje otrok, disciplino, red; akademiji⁶ je pa zabrusil v obraz svoje mnenje: ‚kulturna‘ sramota, neka vas brez šole, mali mučenci, ki pozimi tekajo v šolo kilometer daleč v svojo pogubo...‘

Zaključek tega svetega ogorčenja je bil, da je prejela odlok in povelje za odhod neka zelo mlada učiteljica, ki je bila sveže pečena prišla iz zavoda.⁷ Občini sta bili razsrjeni; župan je to občutil kot osebno žalitev in je hotel akademiji poslati pismo, ki bi si ga bila komaj zataknila za zrealo.

¹ Patrijarhalen (od patrijarh = očak) = starodaven kakor v dobi nekdanjih očakov, starošegen. — Prip. prev.

² Metóda (iz grške besede méthodos) = postopek, način pouka. — Prip. prev.

³ Epidemija iz grške besede epidémios (predlog epí = med, pri... in samost. démos = ljudstvo) = med ljudstvom razširjen, n. pr. bolezen; torej epidemija = kužna bolezen. — Prip. prev.

⁴ Infirmérie, francoska beseda (beri: enfirmerí, iz latin. infirmus = bolan) = soba za bolnike, bolnišnica.

⁵ Francoski stavek. (Beri: à la gèr kom à la gèr) = v vojni kakor v vojni. — Prip. prev.

⁶ Akademija iz grške besede akadémeia, tako se je imenovala modroslovna šola slavnega grškega modroslovca Platona; po tej imajo tudi dandanes táko ime znanstvena društva ali zbori učenih mož; v gornjem primeru pa pomeni šolsko-prosvetni oddelek. — Prip. prev.

⁷ Kulturen, iz latinske besede cultura (beri: kultúra) = obdelovanje, nega, gojitev; vzreja; omika, prosveta. — Prip. prev.

⁸ Namreč iz zavoda za učiteljske pripravnice. — Prip. prev.

Naš župnik je opominjal k miru, pa tudi njemu ni bilo všeč, da so obljubili poslati rosno mlado učiteljico. Čemu neki?! Ali ni voditeljica tukaj za vse?!

Le-ta se je pa najprej zavzela za svojo pomožno učiteljico; ona je bila, ki je naglo sprejela boj s starim šolskim poslopjem, ona, ki je dala nadomestiti okna, ki so manjkala, popraviti streho, zidove podpreti, zamašiti luknje. Toda naj se je tudi vsakovrstno zgodilo ter oskrbelo: stara stavba je bila videti slej ko prej strašna in zdolgočasena. Le če je veter piskal skozi veliko podstrešno kaščo, je v njem vse spet oživel; tedaj je bilo, kakor da se hočejo vse pošasti iz celega kraja notri razdivjati, zvonec v strešnem nastavku je pričel sam od sebe čemerno in otožno doneti.

»Uboga mladenka,« si je mislila voditeljica.

Uboga mladenka je prišla.

»Gromska strela,« je menil Sabljač, ko je izstopila iz avtomobila.

»Uboga mladenka,« je lažno šepetal župnik, ki je pri pogledu na njo postal povsem žalosten. Župan pa mu obrne hrbet; skoz in skozi mu ni bilo všeč.

Nova učiteljica je bila lepa, mnogo prelepa za strašno grdo hišo, veliko premlada za staro gnezdo.

Bila je skoraj tako lepa, kakor naša voditeljica: plavolasa, kakor more biti rumenolasa Francozinja, nekako tako kakor ožgano zlato, imela je velike vlažne oči, ki so bile pač višnjeve, toda tako temne pod temnimi trepalnicami, da so žgale kakor črne, imela je nekoliko široka lica, kratek raven nos. Najbolj ljubka na njej so pa bila malce velika usta.

Bila je zares malodane tako lepa kakor voditeljica, ne povsem tako kakor dih rahla in tenkopolta, ne tako kraljevska in prešinjena s tako ponosno milino, učinkovala je bolj živo, topleje, bližje. Neprestano se je razživljala v jasnem smehu, ki ga je bilo čuti kakor žuborenje potočka spomladi. Ta smeh je imel za vse ljudi nekaj nalezljivega.

Njen prihod na gorsko višino je postal podoben drzno radostni pustolovščini. Vtepla si je namreč bila v glavo, da hoče svojo hišno opremo takoj vzeti s seboj in česar še ni bil razkrojil v njegove sestavine predpotopni avto proge Šent Hipolit—Bremonkur, to se je razbilo na kose na nemogoči gorski stezi. Edino, kar je potovanje prestalo nepoškodovano, je bil gramofon, čigar lijasti nastavek si je bil neki šolski otrok zmagoslavno nataknil.

Nova učiteljica se je vsemu smejala. Šola se ji je zazdela pesniška, vas pa neverjetno podeželska.

Jesen je bila.

Mademoiselle^o Suzana si je udobno uredila stanovanje in je znala iz stare šole narediti dražestno gnezdo. Hišno opremo ji je popravil Sabljač, mrzle stene je pa lastnoročno prevlekla s pisanimi preprogami iz tkanine; zvozlane preproge, blazine in zastore si je naredila sama v dolgih samotnih večerih na tucate in vse je uporabila s presenetljivo spretnostjo.

Naj je hiša zdaj tudi še tako jezasto gledala od zunaj v zimsko pokrajino, tem bolj toplo, veselo in stanovanjsko udobno je bilo v notranjščini.

Seveda, voditeljica je pomagala, kjer je le mogla; predvsem pri poku, ki je spočetka gospodični Suzani napravljal še prav velike težkoče.

^o Francoska beseda (beri: mademvazél iz lat. mea domicella; moja gospodična) = gospodična. — Prip. prev.

Ubožec, ki ga malenkost navda z velikim veseljem, je srečnejši od bogataša, ki v velikem najde le majhno veselje. *Wibbelt.*

Sveta znamenja

(Nadaljevanje.)

Kadilo

»Videl sem, prišel je angel in nosil je zlato kadilnico in se vstopil k oltarju. In dano mu je bilo mnogo vonjav... In z molitvami svetih se je dvignil dim vonjav iz angelove roke pred Boga.«

Tako govori Razodetje.

V tem leži tako plemenita lepota, ko devljejo čista zrna na žerjavico in se potem iz nihajoče posode dviga dehteči dim. Je kakor napev obvladanega gibanja in vonjav. Brez vsakega namena, čist kakor pesem. Lepa potrata dragocenosti. Darujoča, vse žrtvujoča ljubezen.

Kakor takrat, ko je Gospod sedel v Betaniji in je Marija prinesla dragoceno nardino olje in ga izlila na svete noge in jih obrisala s svojimi lasmi in je vonj napolnil vso hišo. Ozkosrčna misel je mrmrala: »Čemu ta potrata?« Sin božji pa je rekel: »Pustite jo, zgodilo se je za moj pogrebni dan.« Skrivnost smrti je bila tu, ljubezni, vonja in žrtve.

In to je tudi v kadilu: Skrivnost lepote, ki ne ve za noben namen, ampak se svobodno dviga. Skrivnost ljubezni, ki gori in zgori in gre skozi smrt. In tudi tu stoji otrpla misel in vprašuje: Čemu vse to?

Žrtev vonja, in sveto pismo samo pravi: To so molitve svetih. Prispodoba molitve je kadilo in prav one molitve, ki ne misli na noben namen; ki ničesar noče in se dviga kakor gloria po vsakem psalmu; ki moli in hoče hvaliti Boga, »ker je tako veličasten«.

Gotovo lahko v takšno prisposodbo zaide igračkanje. Dehteči oblaki lahko prineso tudi težko skrivnostno občutje, religiozno čutno igračkanje. Če je tako, ima krščanska vest prav, če ugovarja in usmerja molitev k »duhu in resnici«; če opominja k čistosti in poštenosti. Toda v veri imamo tudi filistrstvo; ki se porodi iz revnega mišljenja, iz otrplih src, kakor mrmrajoča beseda Jude Iškarijota. Tu se molitev obrne v duhovno korist; biti mora pač usmerjena in meščansko razumna.

Ta način ničesar ne ve o kraljevski polnosti molitve, ki hoče darovati. Ne ve ničesar o globokem češčenju; nič ne ve o duši molitve, ki sploh ne vprašuje, zakaj in čemu, temveč se dviga, ker je ljubezen in vonj in lepota. In čim bolj ljubi, tem bolj je tudi žrtev, in vonj prihaja iz použivajočega ognja.

Luč in žar.

Po združitvi z Bogom hrepenimo, moramo hrepeneti iz žive notranje potrebe. Dvoje poti nam duša sama kaže tja. Različni sta, pa se vendar stekata v isti konec.

Prva pot združitve drži skozi spoznanje in ljubezen.

Spoznanje je združitev. Spoznavajoč prodiramo stvari in jih pritegnemo vase. Naša last postanejo; kos našega življenja. Tudi vsa ljubezen je združitev. Ne morda le stremljenje po njej; že sama pomeni združitev. Kolikor človek nekaj ljubi, toliko je njegovo.

Ta ljubezen pa je posebne vrste. To pač izrazimo na ta način, da pravimo, da je »duševna«. Vendar beseda ne pove pravega; duševna je

tudi druga ljubezen, o kateri nam je pozneje govoriti. Misli tole: Ona ljubezen ne dela na združitve v biti, temveč v gibanju; v zavesti in mišljenju.

Ali imamo neki zunanjo podobo za to? Prispodoba? Seveda in čudovita je: Luč in žar.

Tu stoji sveča, nosi žarni plamen. Naše oko vidi njegovo svetlobo, jo vsrka, postane ž njo eno in se je vendarle ne dotakne. Plamen ostane zase in oko tudi in vendarle se izvrši notranje združenje; združitve polna spoštovanja in čistosti, bi radi rekli. Brez kakega dotika in pomešanja, v samem gledanju.

Globoka prispodoba one združitve, ki se v spoznanju dovrši med Bogom in dušo. »Bog je resnica«, pravi sveto pismo. Kdor spozna resnico, jo je zajel v duha. Bog je v misli, ki ga prav spozna. Bog živi v duhu, ki mu iskreno misli. Zato se pravi »Boga spoznati«: Združiti se ž njim kakor oko s plamenom v gledanju svetlobe.

S to imamo tudi združitve po žaru. Čutimo ga v obličju, na rokah. Opazimo, kako nas toplo prešinja in vendar stoji plamen nedotaknjen sam v sebi.

To je ljubezen. Združenje z božjim plamenom po žaru in vendar brez kakšnega dotika. Zakaj Bog je dober in kdor ljubi dobro, živi le-to tudi že v njegovem duhu. Dobro je moje, kakor hitro ljubim; in kolikor ljubim, toliko je moje in vendar se ga ne dotaknem. »Bog je ljubezen,« je rekel sveti Janez, »in kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem.«

Boga spoznati in Boga ljubiti je združenje z njim. Zato bo večno blaženstvo gledanje in ljubezen. In to ni kakšno gladujoče čakanje, temveč najgloblja skupnost, izpolnitev in nasičenje.

Prej nekoč smo videli, kako postane plamen prispodoba duše. Zdaj spoznamo v njem tudi prispodobo živega Boga, »zakaj Bog je svetloba in ni teme v njem«. Kakor plamen daje svetlobo, tako Bog resnico. In duša sprejme resnico in se v njej združi z Bogom, prav tako kakor naše oko gleda svetlobo in postane v nji eno s plamenom. In plamen oddaja žar; tako tudi Bog ogrevajočo dobroto. Kdor pa ljubi Boga, postane v dobroti eno ž njim, kakor sta roka in obličje eno s plamenom, ko čutita njegovo gorkoto.

Toda plamen ostane sam zase, nedotaknjen, čist, plemenit. Kakor je rečeno o Bogu, da »biva v nedostopni svetlobi«.

Svetli, žarni plamen — ti podoba živega Boga!

Kako zdaj dobro razumemo, če v blagoslovih vélike sobote postane velikonočna sveča podoba Kristusova! Če diakon radostno oznanja plamen kot »Lumen Christi«¹ in se ob njem prižgo luči v cerkvi, da vsepovsod sveti in žari svetloba in žar živega Boga!

¹ Luč Kristusova.

Kdo je dober redovnik? Kristjan, ki neprestano stremi po izpopolnjevanju samega sebe. Redovno življenje je potemtakem le poglobljeno krščansko življenje in samozatajevanje je očit vseh dolžnosti, ki jih nalaga. No, te dolžnosti so tudi naše, ker Jezus Kristus ni rekel samo nekaterim, marveč vsem: »Bodite popolni kakor je popoln vaš Oče nebeški.« Se hočemo li odpovedati sami sebi, da izpolnimo ta veliki poziv, se docela posvetiti službi svojega božjega vodnika in zlasti ljubiti odvisnost, ponižanja in preziranje. Blaginja je stavba, ki se dvigne le na razvalinah ponosa.

Lamennais.

Nikakor ne mislim, da bi bila moja oseba posebne važnosti v glasbeni zgodovini slovenskega naroda; vendar je mogoče, da bi kdo po moji smrti želel življenjskih podatkov. Da bodo ti podatki resnični, hočem sam napisati gola fakta s posebnim ozirom na glasbo.

Rodil sem se 29. novembra 1851 v Kandiji pri Novem mestu, h. št. 20. Moj oče je bil poštni uradnik pri gospodu Toussaint-u pl. Fichtenau, roj. 1810 v Tullen na Nižjem Avstrijskem, mati Alojzija roj. Jutraš iz Trebnja na Dol. — Slovenka.² Bil sem prvorojenec in ljubljenec svojih staršev. Ljudsko šolo in šest gimnazijskih razredov sem izvršil v Novem mestu pri oo. frančiškanih, ki so do l. 1870 oskrbovali celo gimnazijo. L. 1863, v II. razredu gimnazije, sem pričel s klavirjem; moj učitelj je bil p. Inocencij Gnidovec, profesor matematike, sicer bolehen mož, a zelo značajan in vnet za glasbo. Kmalu na to sem se lotil tudi vijoline, obenem pa vstopil v pevsko šolo in kot altist v cerkveni pevski zbor. V IV. razredu gimnazije sem prvokrat orglal v Mirni peči pri majhnem izletu, potem večkrat popoldne pri litanijah. V V. razredu sem pel tenor, najprej prvi, potem drugi in godel v gimnazijskem orkestru vijolino in vijolo.³

V tisti dobi smo imeli dijaki vsak dan šolsko mašo in peli vsak dan pri maši slovenske pesmi. Ob delavnikih smo dirigirali dijaki sami, ob nedeljah pa g. profesor. Petja in muziciranja je bilo takrat obilo. Trikrat na teden smo imeli pevske vaje, trikrat orkestralne, vsikdar ob 6 zvečer. — V Novem mestu sta bili takrat dve godbi, meščanska in vojaška, kajti vedno je bil doli en bataljon lovcev, ki so imeli krasno kapelo, toda brez bobna in činel. Zadnja tri leta sem stanoval tik vojašnice, ki je sedaj okrožna sodnija, in ves dan poslušal vaje vojaške godbe. Tudi so kapelniki in boljši godci občevali v naši družini in z menoj igrali, da sem bil ves utopljen v glasbo. Povod je dal seveda moj oče, ki je igral glasovir in vijolino. — Dijaki smo imeli poleg šolskega zbora še dva posebna zbora, katera smo vežbali sami. Vsako nedeljo po maši smo pevci korporativno korakali na kapiteljski hrib in nazaj, celo pot v presledkih pevaje slovenske koračnice. Tudi popoldne smo včasih krenili v okolico in se vedrili s slovensko pesmijo. Imeli smo pa tudi svoj kvartet na lok, in sami smo prirejali zanj glasbeni material.

Dijaki novomeške gimnazije smo bili sicer ločeni od družega sveta, a bilo je doli lepo, patrijarhalično življenje. Naši profesorji so bili sicer duhovniki, a prav nič ne tesnosrčni; bili so nam pravi očetje, ki so poznali mladeniško naravo, in vsacega vodili individualno. Vsak novomeški dijak se rad spominja one dobe, seveda le malo jih še živi.

L. 1867, ko sem končal VI. razred gimnazije, oglasil sem se v samostan in bil sprejet. Dne 11. oktobra l. 1867 sem prejel v Nazaretu na Štajerskem redovno obleko in bival ondi v novicijatu eno leto. Ondi je bil

¹ Ta življenjepis smo našli med rokopisno ostalino rajnega skladatelja p. Hugolina. Spisal ga je sam l. 1926. Potem ni dodajal ničesar več. Spopolnjeval je le do zadnjega seznam svojih skladb. Priobčujemo rokopis v celoti, kakor ga je pisal p. Hugolin sam. Kar je dodatkov, zlasti od leta 1926, je le-te dostavil p. France Ačko in so tiskani z ležečimi črkami. Ob priliki, ko pride na vrsto v Zgodovini frančiškanov med Slovenci, bomo priobčili obširnejši življenjepis našega sobrata, ki bo seveda spopolnjen s prispevki njegovih številnih prijateljev in znancev.

² Iz tega zakona je bilo rojenih šest otrok. Najstarejši Franc, naš p. Hugolin, Viljem, roj. 1854, † l. 1908, Avgust, ki še živi, Marija še živi, Roza, že umrla, in Emil, v samostanu fr. Ksaver, † 1931.

³ Njegova vijola je še ohranjena.

ljudski učitelj in organist fr. Norbert Gregelj, kateremu sem rad pomagal pri cerkvenem petju in mnogokrat mesto njega orglal. Po končanem noviciatu sem moral v Gorico, kjer so me radi glasbe že težko pričakovali. V Gorici sem študiral 7. in 8. razred gimnazije, 1. in 2. leto bogoslovja, pel pri vsaki službi božji, in ko je šel p. Kornelij Arko proč, prevzel orglanje in vodstvo domačega zbora klerikov. Našel sem v arhivu Beethovne sonate in to je bila moja vsakdanja hrana.

V tisti dobi je nastopil v ljubljanski stolnici g. Foerster. Prejel sem njegove prve kompozicije in se jih silno razveselil — za Riharjem Foerster. — Frančiškanski kleriki smo tudi večkrat pomagali bogoslovcem v

centralnem semenišču, zlasti pri procesiji sv. Telesa, za katero sem zložil eno himno — prvo mojo kompozicijo.

L. 1872 sem prišel v Ljubljano in pohajal bogoslovje. Takrat je bil v ljubljanski frančiškanski cerkvi organist brat Volbenk Klemen, ki je pa kmalu umrl. In zopet sem moral prevzeti službo organista, pač težavno za bogoslovca. A bil sem mlad in navdušen, premagal sem vse težkoče in se zelo izobrazil, zlasti v orglanju.

Dne 1. januarja 1874 sem naredil slovesne obljube in dne 21. julija bil posvečen v mašnika. Dne 26. julija sem imel v domači cerkvi slovesno novo mašo, pri kateri so peli inštrumentirano Benz-ovo mašo v f-duru.

V jeseni sem bil nastavljen v Novem mestu za organista, ljudskega učitelja in učitelja petja na gimnaziji. Gimnazija je bila z letom 1870 seku-

larizirana. O, kaka sprememba v glasbenem oziru v sedmih letih! — P. Inocencij je namreč umrl za jetiko l. 1868 in od tedaj je šlo vse rakovo pot. Našel sem dva pevca, ki sta nedeljo za nedeljo pela Haydnovo »Pred stolom tvoje milosti«. — Začel sem vežbati dečke v svoji mali celici tik stopnic in meseca januarja sem nastopil ž njimi na koru. Strašna muka, vendar začetek je bil storjen. Na gimnaziji je šlo s pevskim poukom hitro naprej in v nekaj letih sem že imel čeden mešan zbor. Glasbenega materijala nič, denarnih sredstev nič, bil sem primoran sam komponirati za ondotne razmere, in tako so nastale moje prve kompozicije, katere je pozneje izdala Glasbena Matica: en zvezek za mešani in eden za moški zbor. Povod kompozicijam je bil pa tudi ta: Ravnatelj Fischer je imel podporno društvo za dijake in jaz sem moral vsako leto dvakrat prirediti mali koncert v prilog družtvu.

L. 1876 sem se udeležil v Gradcu občnega zbora nemškega Cecilijinega društva in slišal prvokrat polifona Palestrinova dela. Bilo nas je ondi 18 Slovencev in zasnovali smo tudi Cecilijino društvo za ljubljansko škofijo, seveda šele v ideji, doma pa v resnici. Izvoljen sem bil l. 1877 v odbor in sem odbornik do danes. — L. 1877 je bil na Dunaju sklican glasbeni tečaj za organiste, ki ga je vodil profesor Jos. Böhm. Udeleževal sem se ga z vnemo, ali tečaj ne more delati tega, kar redna šola. Spoznal sem ljudi, seznanil se z literaturo, razširil obzorje, slišal marsikaj lepega, a temeljiteje izobrazbe ni bilo.

L. 1881 sem moral pustiti ljudsko šolo in prevzeti suplenturo verouka na gimnaziji mesto obolelega p. Ignacija. To mi je dalo grozno dela in študij in glasba je morala nekoliko počivati. L. 1883 sem bil zopet prost in posvetil sem se z vso vnemo glasbi. Imel sem lep zbor; eno leto je prevladal moški, drugo leto zopet mešani zbor, kakršen je že bil pevski materijal. Priredili smo že večje akademije in nastopili tu in tam. — L. 1888 sem šel s p. provincijalom v Rim in videl velik kos Italije. Ta pot mi je prinesla zopet novo perspektivo in mi zorila značaj. L. 1890 sem prišel v Ljubljano, kjer sva s p. Angelikom skupno delovala in komponirala, a kmalu šla v kompoziciji vsak svojo pot. — Sedaj se mi je odprl nov svet. G. Hubad je namreč prišel v Ljubljano in pričel v Glasbeni Matici prirejati koncerte v velikem stilu. L. 1895 so mi poverili župnijo in treba se je bilo zopet vglobiti v nov položaj. Ves čas pa sem deloval na cerkvenem koru in od časa do časa zložil kako skladbo, bodisi cerkveno ali svetno.

L. 1902 je Jožef Mauracher preustrožil naše orgle na pnevmatičen sistem in jih povečal na 44 pojočih spremenov. P. Angelik je začel pešati in ž njim je odpešal tudi cerkveni zbor. Tedaj sem jaz z vsestranskim dovoljenjem zasnoval mešan zbor z ženskimi glasovi, ga pridno vežbal; p. Angelik pa je z veseljem zopet orglal do l. 1906, katerega leta mu je nemila smrt iztrgala liro iz rok.

Tisti čas se pojavi p. Hartman in jaz sem šel na Dunaj poslušat njegovega »Franciška«. Domu prišedši sem takoj počel inicijativo, da se delo pod vodstvom skladatelja samega uprizori tudi v Ljubljani. Zgodilo se je 22., 23. in 24. aprila 1903 deloma v stolni, deloma v uršulinski cerkvi. Tedaj se je nekaj z menoj zgodilo, česar prav za prav nisem nameraval. Prosil sem g. koncertnega vodjo Hubada, da me poučuje v kontrapunktu in vseh višjih glasbenih študijah. In to se je zgodilo, ko sem bil že star 54 let. Marljivo sem študiral, delal naloge, predelal vse štiri Habert-ove knjige »Musikalische Kompositionslehre« in tedaj so dobile moje kompozicije drugačno lice. Zložil sem pesem »Lastovkam«, »O nevihti«, v katerih pesmih sem zopet in zopet zašel v fugirane stavke, ker je bil moj duh ves prevzet tematike; zložil »Missa seraphica« in tako je šlo naprej, da je za-

gledala beli dan »Jeftejeva prisega«, ki jo je Glasbena Matica izvajala l. 1910 dvakrat. Jeftejeve prisege nisem inštrumentiral sam; ne zato, kakor bi se ne bil upal, ampak časa nisem imel.

Seveda vsak uspeh užiga človeka k nadaljnemu delovanju; tudi meni ni dalo miru. To tem manj, ker so me odlični gospodje, dr. Aleš Ušeničnik, dr. Opeka in drugi vedno nagovarjali, naj se lotim večjega dela. Dolgo sem se obotavljal, nazadnje pa izjavil: Dobro, ampak vidva mi morata podati originalno besedilo. In tako se je zgodilo. Dr. Ušeničnik je izbral material iz sv. Pisma, dr. Opeka ga je spesnil. Tedaj sem se lotil oratorija »Assumptio«. Delo mi je šlo hitro od rok, inštrumentacijo sem zopet iz istega vzroka izročil drugi roki.⁴ Oratorij je bil občinstvu umljiv, zategadelj je bil sprejet z velikim navdušenjem, štirikrat je napolnil Unionovo dvorano.

Pri tem nisem hotel obstati, lotil sem se novega dela in izbral Gregorčičevo »Oljki«. Začel sem študirati moderno glasbo in polagoma krenil to pot; polagoma rečem, ker sem prepričan, da ekstremno tiranje modernizma ni zdravo, ni naravno. Naročil sem Kling »Instrumentationslehre«, in česar nisem vedel, dopolnil s to knjigo. Tedaj sem se sam lotil inštrumentacije in jo srečno tudi končal. Delo se je izvajalo meseca aprila l. 1914. Kritika je zelo pohvalila delo in inštrumentacijo in dvomila, če je moje delo: »Wir zweifeln, ob alle die Farben auf einer Palette verlieben wurden.« Laib. Ztg. — Ravno zato je bilo »farbenreich«, ker ni bilo več delo vojaškega inštrumentalista. Moj original se nahaja v arhivu Glasbene Matice.

Ko sem zavozil v moderno glasbo, mi oratorij ni bil več všeč in sklenil sem ga nekoliko modernizirati, ne da bi se dotaknil njegovega bistva. Delal sem zopet celo leto; najprej klavirsko skico, nekatere stvari skrajšal, četverglasni ženski zbor spremenil v triglasnega, en zbor razširil v dvojni mešani zbor itd. Ko je bila skica končana, lotil sem se inštrumentacije, in če se ne motim, sem jo končal v treh mesecih. Stare inštrumentacije načeloma nisem vzel iz arhiva Glasbene Matice, je nikdar več videl, tako da lahko rečem, da je inštrumentacija popolnoma nova — moje delo. Silno sem bil vesel tega dela, kajti človek ima veliko zadoščenje, ako suvereno prevladuje vesoljni orkester. — Kadar se mi je duh utrudil, položil sem delo na stran in vzel v roko Wagnerjevo opero »Meistersinger« v študijski partituri, in tam se je zopet osvežil moj duh.

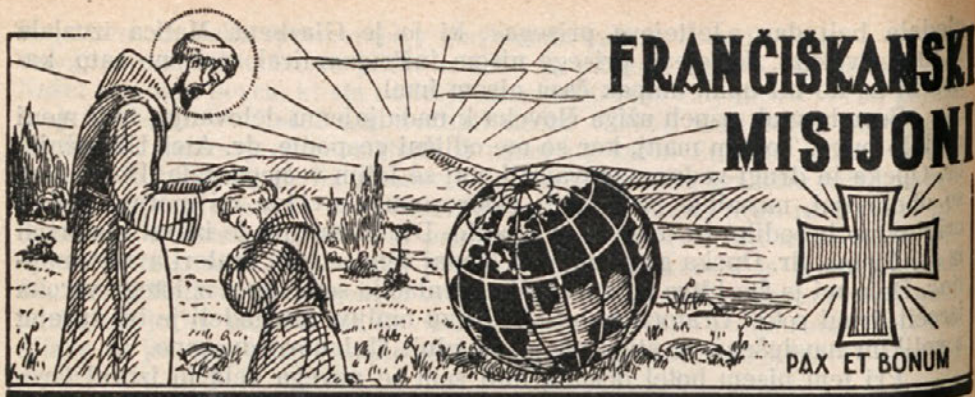
Uglasbil sem Gregorčičevo »Soči«, ki je bila uprizorjena l. 1917, ko je ravno besnela ljuta vojna z Italijo. To delo je skoraj da mrtvorojeno dete, ker se radi političnih odnošajev ne more rabiti.

Nato je prišla na vrsto »Pepelnična noč«, ki jo je izvajala ljubljanska in mariborska Glasbena Matica.

⁴ Inštrumentacija je sicer lepa, vendar ni glavna stvar. Poglavitno delo umetnika je invencija.

Kaj iščeš na svetu? Srečo? Tu je ni. Čuj krik bede, vzdihujoče žalovanje, ki se dviga z vseh krajev zemlje in se prenaša iz stoletja v stoletje. To je glas sveta. Zato je zaklical prerok: »Daleč sem ubežal in ostal sem v puščavi.« Sredi hrušča in trušča družbe si morajo vsi na dnu svojega srca ustvariti samoto, kamor se lahko umaknejo, da občujejo z Jezusom Kristusom in se zbero v njegovi navzočnosti. Tako se jim bodo, ko jih bodo misli na čas privedle do misli na večne stvari, zagnusile minljive in bodo v svetu, ko da niso od njega. Srečni trenutki, ko se za vernike izpolnjuje, kar pravi apostol: »Naše življenje je skrito s Kristusom v Bogu.«

Lamennais.

P. ADOLF:

Spomini iz misijonskega življenja

(Konec.)

»Vse je popolnoma resnično. Največ kamarijerjev in mladih matrozov na morju je takih, ki so doma ušli. Parobrodne družbe potrebujejo mladih ljudi in imajo po vseh velikih morskih mestih svoje agente, ki pomagajo na vse načine, dovoljene in prepovedane, takim ljudem na morje, kakršnen je Fric Ham. Na ladji, dokler so na morju, imajo trdo disciplino, strogi red, ko pa ladja pride v luko, so popolnoma prosti in se razpršijo po vsem mestu. In kar so v nekaj mesecih trdo zaslužili na morju, v nekaj dneh zapravijo na suhem. Na ladji je kapitan postava, na suhem pa imajo prostost in počitek in se ne brigajo za nobeno postavo.«

Ta moj prijatelj inženjer Streng, ki mi je v vseh rečeh postregel, kjer je le mogel, se je takoj po ujetništvu z ladjo potopil. Bil je šele 39 let star. Njegova žena mi je pisala iz Hamburga, da je ladja, na kateri je bil njen mož, na prvi vožnji po vojski v bližini Gibraltarja zavozila na morskino. Mina je eksplodirala in ladja se je z vsemi ljudmi v nekaj trenutkih potopila. Rešil se ni bil prav nobeden človek.

Boljše kakor šole so se med nami držala razna predavanja. Predavali so nam učeni, pa tudi neučeni ljudje. Učenih predavanj pa je bilo tudi kmalu konec, pač pa so se držala zabavna predavanja.

Med drugimi nam je predaval ujetnik, po imenu Šolc (Scholz).

Šolc je živel pred vojsko v Nemški Vzhodni Afriki, kjer je imel veliko farmo, veliko posestvo. Tukaj so ga bili tudi Angleži ujeli. Doma pa je bil iz Hamburga.

Kot farmar je obdeloval zemljo, obenem pa je lovil zveri, posebno še leve in tigre za firmo Hagenbeck, ki ima v bližini Hamburga velikanske zverinjake.

Ko pa je zverino lovil, je obenem delal fotografične filme, slike za kino. Fotografije je prav za prav delala njegova žena, ki je imela izvrsten aparat za fotografiranje. Ta aparat pa je imel majhno napako, da je precej glasno pel tik, tik, tik, kadar ga je žena vrtila in fotografirala.

»Izmed vseh filmov, kolikor smo jih naredili, se je nam najboljše posrečil film ‚Lov na leva,« tako je bil Šolc začel svoje predavanje.

»Zamorci so mi bili povedali, da vedò za brlog, kjer živi cela levova družina, to je, samec, samica in pa eden ali celo dva levička. To je bilo nekaj zame in za mojo ženo. Šla sva takoj na delo. Žena je namreč hodila

vedno z menoj, kadarkoli sem šel na lov. Jaz sem nosil puško, ona pa foto-grafični aparat. Ujemala sva se popolnoma. Zanesla sva se eden na dru-gega brez vsake primere. Žena je vedela, da moja puška nikoli ne zgreši, jaz pa sem vedel, da ves svet nima boljšega fotografa, kakor je moja žena.

Pred vsakim levom sva skupaj študirala vse okoliščine, kako bova lovila in kako fotografirala. Natančno sva naprej določila kraj in čas, in tega sva se strogo držala. Delala sva kakor generali pred bitko, zato pa se je nama posrečil lov in fotografija.

Znano je, da lev hodi na lov ponoči; takrat ga torej lahko ustrelim, pač pa ga ponoči ne morem fotografirati. Treba je bilo torej iti na lov na leva podnevi, da ga je bilo mogoče tudi fotografirati.

Ogledala sva si brlog od vseh strani in spoznala sva, da bo mogoče ta lov najlepše fotografirati zjutraj, takrat, ko je zrak čist in sončna sve-tloba še ni prehuda.

Ne daleč od brloga je torej žena postavila aparat in razpela nad njim velik dežnik, da bi imela pravo svetlobo za fotografiranje. Blizu nje pa sem se postavil jaz. Premeril sem razdaljo med mojim mestom in med brlogom, med puško in med levom, ko se bo pokazal iz brloga.

Svoje stališče sem si izbral tako, da bom imel sonce v hrbet, lev pa, ko bo prišel iz brloga, ga bo imel naravnost v oči. Meni bo sonce svetilo, leva pa bo slepilo.

Naj še povem,« je rekel Šolc, »jaz streljam zverino vedno naravnost v oko, tam je odprtina v glavo, v možgane. Moj strel vsako zverino na mah ubije. Moja krogla nikoli ne zgreši in največja zver se na prvi strel mrtva na tla zvali. To vem jaz, to ve moja žena, zato midva ne poznavata nobenega strahu ne pred levom, ne pred tigrom ne pred strupeno kačo. Moja roka se ne strese in aparat moje žene se ne zgane ne kadar zverina poskoči in ne kadar moja puška počí. Pri lovu na divje zveri in pri fotografiranju za kino je gotovost v strelu neobhodno potrebna, ker drugače je pri lovcu smrt in pri filmu polom.

Ko je bilo vse pripravljeno, sem stopil prav pred brlog in sem z že-lezno pokrovko, ki se rabi pri kuhinjskih loncih, močno poropotal. V brlogu je takoj zašumelo in jaz sem za več metrov daleč od jame odskočil. Hitel sem na svoje določeno mesto.

Pokleknil sem na desno koleno. Nameril sem puško proti brlogu in napel petelina. Moja žena pa je že vrtila aparat in slišalo se je enakomerno tik, tik, tik — tik, tik, tik. Med tem pa je že pokukala iz brloga debela, kosmata glava starega leva. Srpo je uprl oči vame in v mojo puško, ki je štrlela proti njemu, kakor velik vranji kljun proti piščetu.

Levu se je vse čudno zdelo, in sonce, ki mu je svetilo naravnost v oči, ga je zelo motilo. Večkrat je zamižal in oči zopet široko odprl, da bi boljše videl. Lezel je iz brloga prav po mačje, kar nobena stvar ni zašumela pod njim. Jaz sem klečal mirno, kakor lipov bog, in še dihati se nisem upal. Slišal se je samo aparat moje žene: tik, tik, tik — tik, tik, tik.

Dober lovec prav dobro pozna vse lastnosti zverine. On ve prav na-tanko, kako daleč se lev približa plenu, kolikokrat se navadno proti njemu požene, še celo to pozna, kdaj vprav lev poskoči. Vse to se bere iz njegovih mišic, iz njegovega skrivljenega hrbta, iz njegovega telesa, iz njegovih tac, prav posebno pa še iz njegovih oči in iz njegovih ušes.

Če kdo večkrat opazuje mačko, ko zalezuje miško, bo kmalu spoznal, kdaj bo poskočila in kdaj bo izgubljena miška. Prav enako je pri levu.

Natanko sem bil premeril razdaljo med brlogom in med seboj, in vedel sem, da bo lev skočil proti meni dvakrat, tretjič bo pa mislil, da ima mojo glavo že v svojem gobcu.

Z levom sva se gledala mirno in brez strahu iz oči v oči, tako da bi bil jaz kmalu pozabil na puško v svojih rokah; kar zasliši lev: tik, tik, tik — tik tik, tik. To ga je zmotilo. Pogledal je postrani, odkoder je slišal glas. In zapazil je velik dežnik, pod njim pa ženo in pa čudno stvar, ki je venomer pela tik, tik, tik. Lev sedaj ni vedel, kdo je njegov pravi sovražnik, ali jaz s puško, ali pa žena, ki poje tik, tik, tik.

Do mene in do moje žene je lev imel prav enako daleč. Na obe strani bi moral skočiti dvakrat. Ker pa sem jaz molčal, moja žena pa pela, je lev mislil, žena je pravi sovražnik. Popustil je torej mene in spravil se je na mojo ženo in nenadoma skočil proti njej. Žena pa, ki pozna mojo puško, je vrtela mirno naprej svoj aparat. Levu so drugič zamigala ušesa, oči so se mu zabliskale in v trenutku, ko je poskočil, se je zablisknila tudi moja puška. Krogla mu je prestrelila levo oko in mu predrla možgane. Zviška je padel pred odprt dežnik, skoraj pred noge moje žene.

Na filmu se vidi razločno ogenj in dim moje puške, edino pok se ne sliši. Vidi se, kako levu kri brizgne iz razbite glave, kako na zemlji breca, kako pristopim jaz k levu, ga potipam po životu, kako stopim k svoji ženi in ji podam roko. Vse to se vidi, ker žena je še vedno vrtela aparat, ki je enakomerno pel: tik, tik, tik — tik, tik, tik.

To je najlepši film v mojem življenju.

Še isti dan sem ustrelil tudi levinjo, ki je bila prišla iz brloga kmalu za levom. Dva mladička, ki sta bila še čisto mlada, pa sem ujel in ju živa poslal v Hamburg.«

Šolc se je po vojni zopet vrnil v Afriko in se je tam v boju z nekim levom ponesrečil. O njegovi smrti so pisali razni časopisi. Tudi v »Slovincu« je bilo o tem brati (30. julija 1928, štev. 170).

Angleška vlada v bivši Nemški Vzhodni Afriki je bila nakazala Šolcu v tamkajšnjem pragozdu velik kos sveta, da bi ga bil ta spremenil v polje. Tega leta (1928) pa so bili Šolcu povedali njegovi ljudje, da divje zveri mesarijo njegove črede; en lev in ena levinja pa da sta se bila ujela v železne pasti.

Ker Nemcem pod angleško oblastjo ni dovoljeno imeti pušk, se je Šolc oborožil z revolverjem in z velikim bodalom. Vzel je s seboj več zamorcev, ki so imeli sulice in nože. Spremljal ga je tudi eden izmed njegovih prijateljev, ki je vso stvar videl in jo kasneje v razne liste sporočil.

Ljudje so se takoj lotili ujetega leva, da bi ga živega spravili v zaboje. Šolc sam pa je šel pogledat ujeta levinjo. Nenadoma pa se je v neposredni bližini zaslišalo strašno rjojenje. Orjaški lev je prišel na pomoč ujetima tovarišema. In preden je kdo mogel misliti na obrambo, je novi lev že napadel Šolca in mu s šapo strgal vse meso do kosti od rame do bokov. Kljub strašni poškodbi pa se je Šolc pri novem napadu z nožem ubranil leva. Obenem mu je z revolverjem dvakrat ustrelil v žrelo. Slednjič je leva zgrabil z železno roko za grlo, kakor nekdanj kralj David. Šolcevi ljudje so mu med tem pritekli na pomoč in ubili leva. Njega samega pa so nato prepeljali v bolnišnico v mesto Dar-es-Salam, kjer pa je Šolc čez osem dni za ranami umrl.

Zadnje leto ujetništva smo imeli tudi mi na Malti kino, in sicer v mjuzik rumu, kjer pa sem bil jaz samo enkrat.

Drugega znamenitega iz vsakdanjega življenja na Malti ni več povedati. Kar pa se je bilo še kaj posebnega pojavilo, bomo pa že še slišali.

Pridnemu mine čas tako hitro, ko da bi imel peruti; lenemu tako počasi, ko da bi imel svinec v čevljih.

Wibbelt.

Bazilika Rojstva Gospodovega v Betlehemu

Zdi se mi primerno, da sporočim nekatere stvari o varuhih cerkve Rojstva Gospodovega v Betlehemu v Sv. deželi.

Namenil sem se namreč opisati dva dogodka, ki sta se prigodila na tem svetem kraju na pretekli božič, in sicer na dan Nedolžnih otrok, dne 28. decembra 1933 in pa na dan sv. Treh kraljev, dne 6. januarja 1934.

Pred vsem je treba povedati, da si to najstarejšo krščansko baziliko lastijo kar tri cerkve, to je katoliška, grška razkolniška in pa armenska razkolniška cerkev.

Na dan Nedolžnih otrok, to je nekaj dni pred novim letom, čistijo baziliko vsako leto katoličani, Grki in Armenci, skupni lastniki cerkve, in sicer snaži vsakdo izmed njih njemu pripadajoče prostore. Na dan sv. Treh kraljev pa imajo katoličani slovesno procesijo v grotu, v podzemeljsko votlino, ki leži pod velikim oltarjem bazilike. Tukaj namreč je mesto, kjer je bil rojen Kristus Gospod in tukaj so jaselce, kamor je bila Marija Devica položila po rojstvu novorojenega Odrešenika.

Pri čiščenju cerkvenih prostorov in pri raznih procesijah v baziliki pride prav vsako leto med omenjenimi cerkvami zaradi lastninskih pravic do prepиров.

Da bomo mogli vso stvar bolje razumeti, hočemo na kratko pogledati v zgodovino te bazilike v preteklih stoletjih.

Ko je bil božji Odrešenik umorjen, so skušali Judje in neverniki zabrisati spomin na Kristusa. Na mestu rojstva Gospodovega v Betlehemu in na mestu križanja njegovega v Jeruzalemu so postavili templje malikom v čast. Pri tem pa neverniki niso pomislili, da so s templji in maliki nehote natanko zaznamenovali ta najsvetejša mesta.

Prav vsi brez razlike, kristjani, judje in malikovavci, so kazali na ta mesta rekoč: Ravno na tem mestu, kjer stoji malik, je bil rojen Kristus Gospod, ravno na onem kraju, kjer stoji tempelj, je bil križan Mesija, Sin božji.

Ko pa je čez tristo let zmagala Kristusova vera, je dal cesar Konstantin na željo svoje matere sv. Helene podreti te templje in malike in prav na njih mesta je postavil dve prekrasni cerkvi, to je baziliko Rojstva Gospodovega v Betlehemu in cerkev Božjega Groba v Jeruzalemu.

Okrog bazilike Rojstva Gospodovega so takoj sezidali več samostanov, moških in ženskih in več gostišč za romarje, ki so od vseh strani hiteli v Sv. deželo počastit svete kraje, kjer je Sin božji živel, trpel in umrl.

V moškem samostanu zraven cerkve Rojstva Gospodovega je živel več kot dvajset let sam izmed največjih cerkvenih učencikov sv. Jeronim, ki je bil doma iz naših krajev, iz Dalmacije.

V teku stoletij so neverniki podrli prav vse cerkve, postavljene od cesarja Konstantina in sv. Helene, edino cerkev Rojstva Gospodovega v Betlehemu pa ni bila popolnoma porušena. To so kristjani imeli ob vseh časih za pravi čudež božji.

Ko so se bili križarji polastili Sv. dežele (l. 1098), je bila njih prva skrb, da so popravili cerkev Rojstva Gospodovega. Olepšali so jo s krasnimi slikami in s prelepimi napisi v latinskem in grškem jeziku.

Poklicali so bili v Betlehem regularne klerike sv. Avgušтина, da bi opravljali službo božjo pri tej cerkvi. Ti redovniki so ostali v Betlehemu okrog osemdeset let. Frančiškanov namreč v tem času še ni bilo.

Ko so neverniki premagali križarje v Sv. deželi, razdjali so krščansko kraljestvo jeruzalemsko, podrlj so naše cerkve in prepodili regularne klerike sv. Avgušlina iz dežele.

Na mesto teh prepodenih redovnikov so sčasoma prišli frančiškani. Kdaj ravno so ti prišli v posest cerkve Rojstva Gospodovega, se ne da točno povedati. Gotovo pa je, da so pred 600 leti (l. 1335) že bili pri tej cerkvi. Jeruzalemski romarji iz teh časov pripovedujejo, da je bila cerkev v rokah latincev, to je katoličanov. Ti romarji pripovedujejo tudi, da smejo razkolniki imeti svojo službo božjo na tem mestu le gotove dni v letu, in sicer samo v zgornji cerkvi. V podzemeljski groti Rojstva Gospodovega pa smejo imeti službo božjo samo takrat, kadar jim dovolijo frančiškani.

O božiču pa so vse cerkve, tudi razkolniške, skupno s frančiškani obhajale Rojstvo Gospodovo. Edino predstojniki in le nekateri izmed starejših razkolniških Grkov se niso udeleževali skupnih božičnih slovesnosti. Frančiškani so dovoljevali o božiču razkolnikom, da so smeli ta dan blagoslavljaliti kruh na oltarju Rojstva Gospodovega. V dokaz in v znamenje pa, da je ta oltar frančiškanski, so razkolniki dajali vsako leto samostanskemu predstojniku tri hlebe kruha in tri voščene sveče.

Najgotovejši dokaz, da je bila cela cerkev Rojstva Gospodovega last latinske, to je katoliške cerkve, pa je ta, da so jo frančiškani s pomočjo katoličanov iz Evrope leta 1438 in leta 1448 popravili.

Razmere za katoliško cerkev in ž njo za frančiškane, varuhe svetih krajev v Sv. deželi, pa so se zelo poslabšale, ko so se Turki polastili Palestine in Carigrada (l. 1453), zlasti ko so sčasoma od krščanske vere odpadle Grkinje, zagrizene sovražnice rimske cerkve, postale žene raznih turških sultanov.

Eden najhujših naših nasprotnikov je bil zlata lakomni turški sultan Murad ali Amurat V. Njegova mati, pa tudi njegova žena sta bili obe od krščanske vere odpadli Grkinji. Ta sultan je vladal 15 let (od 1625 do 1640). V sedmih letih je cerkev Rojstva Gospodovega v Betlehemu trikrat ali celo štirikrat vzel frančiškanom in jo nato za drag denar zopet nazaj prodal frančiškanom. In ko ti niso bili več v stanu ugrabljene cerkve zopet odkupiti, jo je dal razkolniškim Grkom v last.

Prvo, kar so bili storili Grki, novi posestniki cerkve, je bilo, da so odstranili veliko srebrno in v ognju pozlačeno zvezdo, ki je pribita na mestu Rojstva Gospodovega. Ta zvezda ima latinski napis, živ dokaz, da je to mesto last latinske, to je katoliške in ne grške cerkve. Napisano pa je »Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est«, to je »Na tem mestu je bil rojen Jezus Kristus iz Marije Device«.

Čez 53 let (l. 1690) je katoliška cerkev baziliko Rojstva Gospodovega od turškega sultana dobila zopet nazaj. Frančiškani so poprej omenjeno zvezdo z latinskim napisom takoj nazaj pribili in hudo zanemarjeno cerkev in zelo poškodovano streho na novo popravili.

Pod cerkvijo Rojstva Gospodovega pa je več grot, več podzemeljskih votlin. Ravno pod velikim oltarjem bazilike sta dve groti, do katerih vodijo dvojne stopnice, ene od evangeljske, druge od listne strani velikega oltarja. Prva gropa je prostor Rojstva Gospodovega, kjer je pribita že omenjena zvezda; druga pa je prostor z jaselcami, v katere je bila Marija položila novorojenega Odrešenika. V tej drugi groti nasproti jaselcam je oltar sv. Treh kraljev. Na mestu jaselc namreč ni mogoče maševati, ker te so popolnoma pri tleh in zraven njih ni nobenega prostora. Če kdo hoče poljubiti prostor Rojstva Gospodovega ali pa jaselce, mora poklekniti na obe kolena in pasti na obraz, ker drugače ne more do teh svetih mest.

Pod baziliko pa so še druge podzemeljske votline, in sicer grota sv. Jožefa, potem grota Nedolžnih otrok, dva manjša podzemeljska prostora, kjer je bil pokopan sv. Jeronim in pa dve njegovi učenki, sv. Pavla, vdova in njena hči sv. Evstahija. V bližini teh svetnikov je še grob sv. Evzebija, ki je bil v tem samostanu opat po smrti sv. Jeronima. Nekoliko dalje je precej velik podzemeljski prostor, o katerem pravi ustno izročilo, da je v tem prostoru študiral in molil sv. Jeronim.

Vsi ti podzemeljski prostori so med seboj v zvezi po hodniku, ki pelje na eno stran h groti Rojstva Gospodovega, na drugo stran pa v frančiškansko cerkev, ki se drži bazilike.

Ko smo prišli zopet v posest bazilike, smo v nji ostali samo 67 let. Pred dvesto leti (l. 1757) pa so se Grki s pomočjo turškega velikega vezirja Ragib Paše, prvega ministra sultanovega, zopet polastili bazilike in obeh grot pod velikim oltarjem, to je votline Rojstva Gospodovega in tudi jasele. Nam katoličanom so zabranili maševati v baziliki na mestu Rojstva Gospodovega in na oltarju sv. Treh kraljev, ki je v groti jasele.

Leta 1847 so Grki zopet odstranili zvezdo z latinskim napisom in jo skrili v samostanu sv. Sabe, ki leži v puščavi, v bližini Mrtvega morja. Iz bazilike so odstranili vse latinske napise, žive priče, da je bila cerkev poprej katoliška last. Da bi bili svojega ropa še bolj gotovi, so med presbiterijem, velikim oltarjem in med ladjo pozidali velik zid, ki je segel do vrha strehe. V ladjo, ki je bila od oltarja popolnoma ločena, so se naselili kavarnarji, razni kramarji in drugi sejmarji. Arabci in Turki so gonili semkaj na sejm ovce, koze in druge živali. Težko obložene kamele so privezovali na marmornate stebre cerkve. (Dalje prihodnjič.)

P. KRIZOSTOM:

Tcentú

Zopet smo prejeli nekaj zanimivih poročil iz daljnega Tcentú, kjer delujejo naše sestre frančiškanke misijonarke Marijine s tako velikimi uspehi. Naj podam le kratek izvleček.

Prokletstvo opija

V eni izmed zelo bogatih rodbin v Tcentú, so bili dečki v visokih časteh, deklice pa so bile prave sužnje. Zadnje tri hčerke so umrle pri naših sestrah. Prva je umrla kot kristjana, komaj je prišla; druga je umrla kmalu nato v zavodu vsa pohabljena zaradi krutega očetovega ravnanja; tretja je ostala še nekaj časa doma in je stregla očetu in trinajstletnemu bratu, ki sta venomer kadila opij. Cele noči je morala čuti, snažiti pipe, jih zopet napolnjevati itd. Končno jo je mati prinesla vso v krvi k misijonarkam, ki so jo sprejele z ljubeznijo, a življenja rešiti ji niso mogle. —

V zavetišče so sprejele sestre tudi majhno sužnjo, ki jo je gospodarica pregnala. Sirotica je prejokala in prevzdihovala celo noč, čeprav je sama rekla, da ni ne lačna ne bolna.

»Kaj ti je vendar?« jo vpraša sestra.

»Obleka se me je oprijela in me boli...«

Sestra jo preišče in z grozo zapazi, da je uboga deklica vsa pokrita z opeklinami. Njena gospodarica se je napila opija in v tej omamici se je zabavala tako, da je z gorečo svečo zgala svojo majhno žrtev.

Kakor je že opij nekaj tako strašnega, vendar prinese včasih tudi kako majhno zabavo.

Neka gojenka, komaj dvanajst let stara, je bila strastna kadilka opija. Ker ga v misijonski hiši ni mogla dobiti, je sklenila pobegniti. Zlezla je na najnižjo streho in se pognala na ulico — pa je imela smolo: padla je dobesedno stražniku v naročje. Le-ta jo je seveda prinesel takoj v zavod, jo pošteno ozmerjal in ji naložil deset gorkih udarcev po rokah. Obrnil se je nato k ostalim gojenkam in jim rekel: »Sestre so tako dobre, da skrbijo v vsakem oziru za vas. Najgršo nehvaležnost pokaže tista, ki zavod na skrivaj zapusti.«

Kako huda strast je nagnjenje do opija, je pokazala ta deklica, ko je hotela čez nekaj dni zopet uiti. Na srečo so jo sestre zalotile še pravočasno in jo poslale v bolj varne prostore, kjer upajo, da bo deklica popolnoma ozdravela.

Bončevo spreobrnjenje

Frančiškanke so se spoznale tako mimogrede z nekim 89 let starim boncem, ki je bil gluhi kot noč in je trepetal, kot jesensko listje. Bil pa je prav otroško naiven.

Spreobrnjeni bonce med dvema sestrama

Vsak teden so ga obiskale v njegovem koticu, kjer jih je z velikim veseljem pričakoval. Vsakokrat so mu govorile o Gospodu Jezusu in podarjale zlasti njegovo neskončno usmiljenje. Povedal je, da je mnogo študiral, toda resnice ni mogel najti v nobeni knjigi.

Ker ni bil na smrt bolan, ga je bilo treba za krst pripraviti z vso natančnostjo. Težko je bilo to zlasti zaradi tega, ker je bil mož zares močno gluhi in je poleg tega zelo slabo videl, tako da si s knjigami ni mogel pomagati.

S sestrami sta prihajali k boncu tudi dve kristjani, ki sta imeli zelo močan glas in sta lepo poučevali bonca, da se je njegovo srce vedno širje odpiralo luči in resnici.

Pa se je starček spomnil nekega dne, da bi rad vrnil sestram obisk in si tako vsaj enkrat pred smrtjo ogledal 'krščansko hišo'.

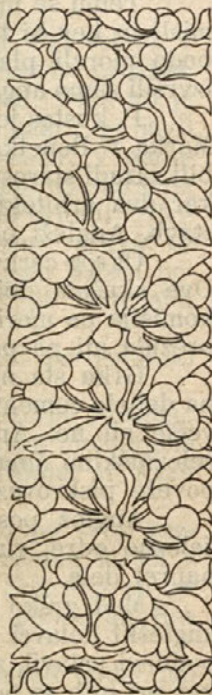
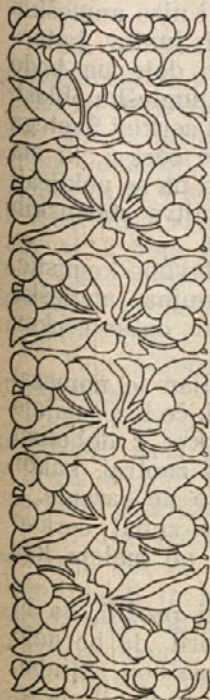
Nedelja je bila, silno lep dan, ko se je pripeljal v misijonsko hišo z obema svojima angeloma varuhoma, z imenovanima krščanskima ženama. Slovesno so ga sestre sprejele in ga vodile po zavodu. Ogledal si je kapelo, vrt in lurško votlino. Ko je zazvonilo k slovesni maši, se je presv. daritve na vsak način hotel udeležiti. Iz kapele je prišel ves navdušen, toda zelo zdelan. Dobil je dobro kosilo, toda slabost ga ni popustila. Obe kristjani

sta povedali redovnicam, da je mož v sv. veri že dovolj poučen in da bi bilo umestno ga takoj krstiti, ker jima bo starček lepega dne kar nagloma izdihnil. Bonec se je podvrzel novemu izpitu iz verouka, ki ga je izvrstno prestal; nakar je bil prerojen v krstni vodi.

Sam je dejal, da je bil to najlepši dan njegovega življenja. — Kaj bo rekel, ko pride v nebesa?

Nova kapela

Zopet so pričele naše misijonarke z novo postojanko v vikarijatu Sutcein. Dobile so lepo novo kapelo, ki jim je v največje veselje.

Nova kapela v vikarijatu Sutcein

Prve dni se je zgodila velika nesreča. Vlomilec je vdrl v tabernakelj, odnesel ciborij in lunulo z najsvetejšim zakramentom. Škof je odredil naj z vednim češčenjem zadoste redovnice za to veliko krivico.

Sestre so morale moliti zares dobro. Čez par dni je namreč stopil neki kitajski duhovnik mimo majhne trgovine, pa je zagledal v izložbenem oknu lepo zlato lunulo.

»Kaj je to? Koliko stane?« je vprašal trgovca.

»Kolikor se vam zdi, mi pa dajte. To je stvar, ki nima ne vrednosti in ne koristi. Snoči so mi to stvarco prinesli, pa sam ne vem, čemu bi služila.«

Duhovnik mu je dal majhno vsoto in je odšel.

Posrečilo se je najti čez par dni tudi ciborij. Bil je v neki vojašnici osem dni; poganski vojaki so ga vrnili z velikim veseljem, ker so se bali maščevanja krščanskega Boga.

Sestre so vse srečne in so trdno uverjene, da se bo tudi ta nova misijonska postojanka lepo razvijala.

Cerkev Božjega Groba v Jeruzalemu

Angleške oblasti v Jeruzalemu so prišle do prepričanja, da je cerkev Božjega Groba v nevarnosti, da bi se zaradi starosti, raznih poškodb in večkratnih potresov sama od sebe ne podrla, kakor se je bilo to prigodilo pred 30 leti stolpu Sv. Marka v Benetkah, ki se je bil nekega lepega dne kar sam od sebe brez vsakega potresa sesedel.

Anglež torej zahteva, da se cerkev Božjega Groba takoj in popolnoma prezida ali pa celo do tal podre, ker drugače bo dal cerkev zapreti.

Temu se upirajo Grki, Armenci, pa tudi katoličani, ki niso angleških misli in ker bi to prezidavanje stalo na milijone angleških funtov, katere bodo morali plačati te tri cerkve po enakih delih. Celo delo pa bodo izvršili samo angleški inženjerji in arhitekti; tako je izjavila angleška oblast.

P. kustos je poklical iz Italije arhitekta, ki je popravil cerkev Svetega Marka v Benetkah in cerkev Sv. Zofije v Carigradu; dve cerkvi, ki sta bili zaradi starosti v nevarnosti, da bi se ne bili podrli. Grki pa so poklicali kar dva arhitekta iz Grške, ki sta na glasu zaradi ohranitve starinskih stavb. Angleži pa imajo svoje ljudi naravnost iz Londona.

Okrog cerkve Božjega Groba se sučejo sedaj kar tri stavbne komisije. Dve skušata dokazati, da poprava cerkve ni silna in nujna, angleška komisija pa meri, računa in dela, kakor bi bilo že določeno, da se cerkev prezida ali pa podre.

Grka sta nalepila papir čez razpoke v zidovih; Italijan je namazal na debelo cementa na mesta, kjer so razpokline, da bi videl, če te postajajo večje ali ne. Anglež pa je obdal notranjost okrogle cerkve z debelimi železniškimi šinami, kakor da bi hotel cerkev povezati od znotraj, kakor poveže piskrovez počen lonec od zunaj, da zabrani, da se ne razsuje.

Anglež postavlja obenem na več krajih znotraj in zunaj cerkve železne odre, rušte, meri zidove, kruši omet od sten in po malem kar naprej dela.

Med grško veliko nočjo, dva tedna za našo, so Grki prosili, da bi angleški delavci med prazniki ne delali. Anglež je odgovoril, da bo delo podnevi ustavil, zato pa bo delal ponoči. To je bilo Grkom še bolj neljubo, ker pri njih so pobožnosti večinoma le ponoči. Konec vsega pa je bil, da so Grki ponoči molili, Angleži pa ponoči delali, razume se, oboji v isti cerkvi in ob istem času.

Na Jutrovem pa je vse mogoče, ker tukaj hrup in vpitje nikogar ne moti. Tukaj se ljudem zdi, da oni lepše poje, ki bolj vpije, da oni Boga bolj časti, ki se huje dere. Tako so delali že Baalovi duhovniki v stari zavezi. Mislili so, da Baal ali spi ali pa da ima prijatelje okrog sebe in da je torej treba vpiti, da se bo Baal zbudil in se na svoje častivce spomnil.

Nekateri hudomušni ljudje hočejo uganiti, zakaj se Angležem s pravico Božjega Groba tako mudi. Leta 1927 je bil v Sveti deželi potres in v tem potresu se je bila porušila manjša kupola Božjega Groba, kupola, ki je v grških rokah. To kupolo so naredili nanovo Angleži, toda kupola je pretežka za stare stene, ki sedaj pokajo in se je v resnici bati, da se bo ta del Božjega Groba sesul. Da bi se ta nečastna in neprijetna stvar pokrila, je treba celo cerkev prezidati in pa prav hitro.

Kaj je na tej govorici resničnega, ni mogoče zvedeti, toda vzrok pa mora biti prav važen, ker se Angležu tako zelo mudi.

Kadar se odlikuješ, si sebi enakim živ očitek. Wibbelt.

Sveti Konrad iz Parzhama

Življenje kapucinskega brata lajika

(Nadaljevanje.)

XI. Brat Konrad med sobrati

»Bratje, veselite se, bodite popolni, miroljubni in Bog miru bo z vami.«

Br. Konrad je že doma med svojimi živel kot samotar. Pri vstopu v samostan pa se je naenkrat znašel v sredi mnogoštevilne redovne družine. Težko se je privadil novim razmeram zaradi svoje boječnosti. Toda ko je prve težave premagal, se je čutil srečnega v samostanu, kakor je javil svojim domačim. Med svetom je zapustil tri brate in štiri sestre. V nadomestilo pa je v samostanu našel veliko sobratov. Vez duhovne, nadnaravne ljubezni jih je spajala. Že pred prvo redovno obljubo je resno sklenil: »Pri-zadeval si bom v sebi in v drugih ohraniti bratsko ljubezen; varoval se bom vsake besede, ki bi jo žalila. Slabosti in napake bližnjega hočem potrpežljivo prenašati. Le v slučaju, če bi bila moja dolžnost, jih bom javil predstojnikom.«

Tega sklepa se je vestno držal, kar potrjujejo njegovi predstojniki in sobratje.

Br. Konrad je vse sobrate ljubil z odkritosrčno ljubeznijo. Posebne prijaznosti pa ni z nikomur gojil, ker je bila njegova prijaznost utemeljena v Bogu. Veselil se je z veselimi in žaloval z žalostnimi. Nikdar ni kazil sobratom nedolžnih šal in nikdar ni nobene vzel za zlo.

Z dovoljenjem predstojnikov je smel deliti miloščino po svoji razsodnosti, ker so poznali njegovo zvestobo in vestnost. V začetku je šel v darežljivosti in usmiljenju do ubogih nekoliko predaleč. Sobratje so ga zaradi tega karali. On pa je grajo mirno poslušal in se poboljšal. Res pravo znamenje resnične svetosti!

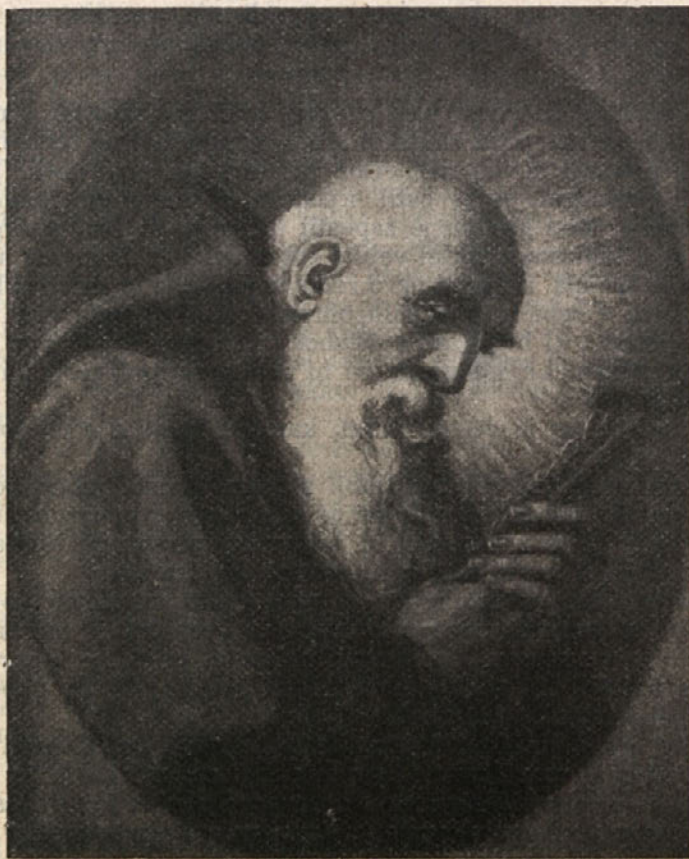
Ganljiv dokaz resnične bratovske ljubezni je br. Konrad podal napram br. Anijanu, zakristanu v samostanski cerkvi. Le-ta je imel silno veliko opravka v cerkvi. Vsled tega je nevarno obolel. Br. Konrad sprejme še to službo popolnoma prostovoljno z dovoljenjem predstojnikov. To službo je opravljal — poleg svoje — celih dvanajst let.

Sploh kjer je mogel kakemu bratu ustreči, je storil. Zato so ga pa tudi vsi visoko čislali in ljubili. Razodevali so mu večkrat svoje srčne, dušne zadeve. Br. Primus trdi: »Imel sem veliko zaupanje vanj. Kadar sem prišel k njemu v kaki težavni zadevi, me je mirno potolažil in opominjal k vdanosti v voljo božjo: ‚V imenu božjem! Brez križa pač ne gre.‘ Daljših podukov ni dajal. Toda že njegove kratke besede so me potolažile in pomirile.«

Nek drugi sobrat mu je potožil svoje težave, češ da mu je tako težko ubogati. Služabnik božji mu odvrne: »Saj je vendar naše zasluženje, če iz pokorščine uklonemo svojo voljo volji višjih. Če je bilo treba koga posvariti, je storil to z vso mirnostjo in ljubeznijo. Nekoč se nista mogla dva sobrata zediniti glede nekega dela. Br. Konrad pride zraven in ju sliši. Par ljubeznivih besed je zadostovalo in takoj sta nehala se prepirati.

Enkrat je opazil med množico siromakov enega nekdanjega sobrata, ki je nosil trideset let redovno obleko, a je bil zaradi večjega pregreška

odpuščen. Ljubeznivo se je zanj zavzel, mu postregel z boljšimi jedmi. Končno mu je dal modre nasvete, kako naj živi med svetom. Veliko skrb je naklanjal bolnim sobratom. Rad jih je obiskoval in tolažil. Ljubil jih je do groba in čez. Ni bilo dneva, da ne bi obiskal grobnico rajnih sobratov ter za nje molil. Njegova posebna skrb je bila paziti, da je bil kropilnik pri vходу vedno napolnjen z blagoslovljeno vodo. Nekoč se je eden sobratov pošalil proti drugim sobratom v pričujočnosti br. Konrada: »Preden bom umrl, bom prosil, da me pokopljejo prav blizu kropilnika.« Br. Kon-

rad pa reče: »Menda boste res potrebni.« Kakor pripovedujejo starejši bratje, je br. Konrad večkrat do polnoči premolil v grobnici rajnih sobratov. Pozneje so mu to predstojniki prepovedali.

Br. Konrad je imel poseben seznam vseh raznih odpustkov in molitvic z odpustki obdarovanih. Ta seznam je bil po smrti ves obrabljen — znamenje, kako skrbno se ga je v življenju posluževal.

XII. Občevanje s sorodniki

*»Bog mi je dal, da sem pozabil
hišo svojega očeta.« (Gen 41, 51.)*

Po nauku učiteljev duhovnega življenja je ni večje nevarnosti za redovno osebo, kot preprijazno občevanje z osebami rodne družine in

sploh s posvetnimi ljudmi. Prav gotovo tako občevanje ovira duhovno zbranost in naveže srce na dom in posvetne reči. Samota pa goji svete misli in zbližuje vedno bolj srce z Bogom. Br. Konrad sicer ni popolnoma pretrgal vseh vezí s svojimi domačimi, a znal se je umakniti čerem tega občevanja. Od časa do časa je pisal svojim bratom in sestram, ki so ga tudi ob priliki obiskovali. Nekaterikrat je tudi sam obiskal svojo domačijo. A njegovo razmerje do domačih ni bilo več pozemeljsko, veliko več, vzvišeno, duhovno. Vsako leto ga je kdo izmed domačih obiskal v Altöttingu. Njegov nečak pripoveduje: »Kolikorkrat sem ga obiskal, me je prijazno sprejel, a motiti se v svojih samostanskih dolžnosti ni dal. Za posvetne zadeve svojih domačih ni kazal zanimanja. Ako so mu pripovedovali o domačih križih, je rekel: »Bo pač treba pridno moliti.«

P. provincijal ga je dvakrat po prestani bolezní poslal v njegov domači kraj, da ondi popolnoma okreva. Iz pokorščine je šel. Vendar mu je bilo zelo težko ločiti se od samostana. Bal se je raztresenosti in pa da bi moral več govoriti, kakor mu je bilo ljubo. Bival je pri svoji sestri Tereziji, ker je tam imel več miru. Obakrat se je prej vrnil v samostan, kakor je celi rok počitnic potekel, češ: »Doma, t. j. v samostanu — je pač doma.«

Posebno za otroke v Parzhamu je bil vesel dogodek, kadar je prišel br. Konrad na obisk. Dobro so vedeli, da hodi vsako jutro k sv. maši v farno cerkev. Na poti so ga že čakali. Ko je prišel k njim, jih je obdaroval s podobicami in jih lepo podučil. Potem so šli z njim do cerkve in ž njim molili sv. rožni venec. Doma v rojstni hiši pri sestri je živel kakor v samostanu ter se vestno držal redovnega pravila.

Od njemu ponujenih jedí je marsikaj razdelil med uboge, ki so čakali pri vratih. Pritrgal je sam sebi, da je mogel drugim dobro storiti. Pred povrnitvijo v samostan je svoje domače obdaril s podobicami, rožnimi vencí in lepimi nauki. —

XIII. Brat Konrad — apostol

»Največji misijonar je molitev.«

Med Bogom in pravičnim kristjanom obstoja ljubezen in prijateljstvo. Prijateljstvo pa hoče kaj storiti za prijatelja, ljubljenca. Resnična ljubezen ni brezdalna. Zato so se svetniki toliko trudili v svojem delokrogu za čast božjo in zveličanje duš. Br. Konrad je želel v mladosti postati duhovnik. A božja previdnost mu je odločila drugi način apostolstva. Z apostolstvom ponižnega svetega življenja naj bi blagodejno vplival na bližnjega. Mnogim je bil tolažnik, svetovalec in vodnik na poti življenja. Ni mu bilo dano, da bi šel v misijonske kraje. Zato pa je doma nabiral z dovoljenjem višjih milodare za misijone. O vplivu njegovega svetega zgleda se vsi lepo izjavljajo. — Neki redovnik pripoveduje: »Br. Konrad je na vsakega človeka napravil globok, trajen vtis. Kadar se je prikazal, sem bil vsakikrat ganjen. Zadržal sem novo pobudo za čednostno življenje.« — Služkinja iz mestne bolnišnice je velikokrat prihajala k samostanskim vratom in se je tako-le izrazila v svoji zadnji bolezni o br. Konradu: »Nikdar ga nisem videla razburjenega, naj je bil še tolikokrat klican k samostanskim vratom. Kadar sem prišla domov, sem rekla sestri prednici: ‚O, ko bi bila tudi jaz tako potrpežljiva, kakor je brat Konrad.‘ Neki duhovnik pa je dal to-le izjavo: »Mnogokrat sem prišel v samostan očetov kapucinov v Altötting. Bila mi je dana priložnost opazovati br. Konrada. Iz njegovih oči odsevajoča pobožnost me je kot dijaka navdajala s spoštovanjem, kot bogoslovca me je bodrila k posnemanju svetega življenja in kot duhovnik sem slutil v njem svetnika.« Radi njegovega čednostnega življenja so imeli ljudje toliko za-

upanja vanj, da so mu kakor duhovniku odkrivali svoje srčne zadeve. Marsikdo je prišel od daleč k njemu. Br. Konrad pa je dobro vedel, da ni njegov delokrog, vršiti opravilo dušeskrbja. Zato je ponižno poklical tega ali onega samostanskega duhovnika. Služabnik božji je prejel od Boga tudi dar spoznavati skrivnosti duše in srca onih, ki so k njemu prihajali. Marsikaj je prerokoval, kar se je pozneje uresničilo.

Sestra Marija Pelagija, med svetom Frančiška Niedermajer je kot trinajstletna deklica s svojo sorodnico Ano Vogelsberger obiskala br. Konrada. Ana je bila že prej dobro znana z br. Konradom. Razveselil se je obiska iz domačih krajev. Nato vpraša Ano, kako je mladi spremljevalki ime, odkod je in drugo. Ko Ana pove, da se deklica imenuje Frančiška, reče Konrad deklici: »Ti imaš popolnoma samostansko ime; ti boš enkrat redovnica.« Toda deklica takrat še ni imela nobenega veselja do samostanskega življenja. Vsa prestrašena reče svoji sorodnici: »Pojdimo hitro od tod.« Nič več ni hotela slišati o Altöttingu. In vendar se je prerokovanje spopolnilo. Ko je dorasla v dekle, je v starosti 26 let stopila v samostan, kjer je dolgo vrsto let srečno živela.

Kadar so prišli k br. Konradu ljudje pomoči ali svéta potrebni, jim je skušal najprej vlti pred vsem zaupanje v Boga. »Le zaupajmo, vse bo dobro izteklo. Ljubi Bog bo že vse dobro izpeljal,« je imel navado reči. Neki gospodični, ki se mu je pritožila, da je oče noče pustiti v samostan, je dejal: »Le pridno moli in nikar ne nehaj. Boš že prišla v samostan, čeravno sedaj oče noče nič vedeti o tem.« In res se je oče čez nekaj časa omeščal in ji dovolil vstop. Še celo vesel je bil pozneje, da si je hči izvolila redovni stan. Neka šivilja ga je prosila, naj ji preskrbi spokorni pas. Br. Konrad pa ji odgovori: »Draga, ti ne potrebuješ spokornega pasu. Le pojdi domov in potrpežljivo prenašaj svoj križ.« In res je ostala revna vse svoje žive dni. A je z vdanostjo prenašala ta križ.

Br. Konrad je apostolsko deloval z molitvijo. Ni bil politik, a je vendar pazil na velike dogodke v katoliški cerkvi in državi. Če je pretiela Cerkvi nevarnost — takrat je bil v Nemčiji kulturni boj — je spodbujal k molitvi in je tudi sam neprestano molil. Ko so odhajali patri na misijon, so se mu priporočali v molitev. Ko so se veselili nad uspehi vrnil, se je tudi on radoval.

Apostolstvo molitve ni nič manj vredno kot apostolstvo v besedi in dejanju. Prav gotova resnica je: čim več se moli, tem bolj se širi kraljestvo božje na zemlji in obratno. Ko bo sodnji dan prišel Jezus Kristus k vesoljni sodbi in se bodo odprle knjige božjega vladanja, bomo z začudenjem videli, kako je bilo zunanje delovanje za kraljestvo božje spremljano od nevidne molitve in kako so se odigrale vse zmage v katoliški cerkvi le s pomočjo molitve.

XIV. Brat Konrad — mož molitve

»Človek je toliko vreden, kolikor moli.«

(Kardinal Fischer v Kolinu.)

V življenju br. Konrada so bili vsi dnevi dnevi molitve in dela. Dan za dnevom leto za letom nositi isto breme, to otopi, utruji navadnega človeka. Služabnik božji je nosil težo svojega raznoličnega poklica skozi 41 let molče, brez pritožbe, da celo z veseljem, občudovan od vseh, ki so ž njim živeli. Železna vztrajnost in molčeča odpoved, sta dve nasprotni točki človeške moči. Br. Konrad je vse svoje moči posvetil službi božji. Trdna volja, svojo ljubezen do Najvišjega pokazati v dejanju, mu je pri-

pomogla, da je zdržal do zadnjega zdihljaja. Živel je popolnoma v Bogu in za Boga. Prejemal je posebne milosti od Njega. Vsako delo je posvečal svojim priljubljenim: »Naj bo v božjem imenu!« Br. Konrad je največ premolil v celi provinci, prepričan o potrebi molitve. Saj je rekel, da je molitev najboljšo sredstvo izprositi si milost zmage nad vsemi težavami. Pri vsaki priliki je spodbujal tudi druge k pobožni molitvi. Če so se dogodila pohujšanja, ali je kaka nevarnost nastala, je rekel: »Moliti moramo, potem bo že ljubi Bog pomagal.«

Svetniki sploh so se kaj radi zatekali k molitvi. Že v prvih časih krščanstva so se mučenci obračali na takratne kristjane s prošnjo naj jim pomagajo z molitvijo. Sv. Ignacij, škof v Antiohiji, je prosil kristjane v Rimu: »Molite za me h Kristusu, da dosežem zveličanje.« Br. Konrad se je v vseh svojih pismih priporočal naj molijo zanj, da bo postal dober sin sv. Frančiška in da se bo zveličal. Z nekaterimi osebami je sklenil nekako duhovno molitveno združenje. Veliko zaupanje je imel tudi v molitev otrok. On sam je vsak dan opravil veliko ustnih molitev. Kot lajik kapucinskega reda je bil že itak po vodilu dolžan odmoliti dnevno 76 očenašev, za dobrotnike pa sv. rožni venec (v bavarski provinci). Kot član raznih bratovščin je imel še dosti več drugih ustnih molitev opraviti. Da jih ni opuščal, kažejo njegovi obrabljeni molitveniki. Zato je vstajal sleherni dan ob treh zjutraj ter začel z molitvami. In zvečer, ko so drugi že počivali, je on še čul, pogovarjajoč se z Bogom. Skupne samostanske molitve je visoko cenil. Čez dan se jih ni mogel udeleževati zaradi službe, toda manjkal ni pri polnočnih skupnih molitvah. Res velika žrtev za samostanskega brata, ki je že celi dan vprežen v svoji službi, a še ponoči prekinja spanje. Pa njegova gorečnost in ljubezen do Boga, je vse premagala.

P. ANGELIK:

Blagoslov otroka.

Zanimivo preiskavo je napravil J. H. Greef in Stuttgart-Cannstatta pred kratkim pri stoletnih ženah. Prišel je do veselega zaključka, da je 80 stoletnih žená imelo lepo število 456 otrok, to je, da je na vsako stoletno ženo prišlo 5 do 6 otrok. Zanimivo in zelo pomenljivo je tudi dejstvo, da so vse stoletne žene bile rojene v družinah z mnogimi otroci.

Frančiškanski škof drugič pokopan.

Dne 18. oktobra 1933 je šel P. Krescencij Müstermann v nemškem samostanu S. Elia blizu Rima na pokopališče, da bi za rajne, med drugimi tudi za svojega prijatelja in sobrata frančiškanskega škofa Döbbinga molil. V večernem mraku je nenadoma trčil na odprto rakev. Videl je pred seboj v habit oblečenega mrliča, ki ga v začetku ni mogel spo-

znati. Tla so bila pokrita s celim kupom malte, kamna in s kosci marmorja, pogled na siloma odprto grobišče pa mu je povedal, da mora biti to truplo rajnega škofa Döbbinga. Povsem je bilo jasno, da so grob odprli, da bi iskali dragocene škofovske insignije. Našli in odnesli so le prstan in prsni križ. Pater je tekel v samostan in sporočil sobratom ta strašni dogodek, potem so obvestili policijo in oblasti. Drugi dan je P. Krescencij osebno šel zadevo sporočit v Rim. Kardinala Gaspari in Lepicier sta prišla osebno, okrajna prefektura je poslala svoje uradnike. Ministrstvo samo je poslalo kriminaliste, ki naj bi poiskali prstne in nožne odtiske zločincev. Truplo pokojnega škofa, ki je v sedemnajstih letih, odkar je bilo pokopano, postalo popolna mumija, je bilo izpostavljeno 14 dni v mali cerkvi sv. Mihaela. Cele trume pobožnih in radovednih ljudi so jo od daleč in blizu hodili gledat. Polni spoštovanja so poljubljali rajnemu roke in obraz in se z različnimi pobožnimi predmeti dotikali njegovega trupla. Posebno radi so hodili otroci, ki so od časa do časa tvorili živ venec okoli rajnega.

Škof Döbbing je bil rojen 1. 1855 v Münstru. Leta 1874 je vstopil v frančiškanski red ter je za časa kulturnega boja zbežal v Severno Ameriko, kjer je bil posvečen v duhovnika. Leta 1881 je bil poklican v Italijo. Ustanovil je tamkaj samostan sv. Elike in popravil prastaro svetišče Mater ebožje — ad Rupes (pri skali). Potem, ko je osem let opravljal to v stari slavi prenovljeno svetišče, ga je sv. oče pozval na škofijsko stolico v Nepi Sutri. Kot škof je bil zelo priljubljen pri duhovščini in ljudstvu. Ko je meseca marca leta 1916 umrl, je bila žalost splošna.

Čudovito odkritje, katero so napravili po zločinskem sakrilegiju je znova obnovilo njegovo čiščenje. Preden so ga zopet pokopali, se je ob ogromni udeležbi duhovščine in prebivalstva vršila pravna služba

božja, ki je bila prava proslava rajnega škofa. Po mrtvaškem govoru, ki ga je govoril frančiškanski general, je molil škof iz Nepi Sutrija mrtvaške molitve. Potem so nesli ljubelega rajnega v njegovo cerkvice sv. Mihaela. Na pritisk oblasti in ljudstva so truplo položili v novo rakev, katere prednja stran je steklena, tako da je mogoče rajnega vedno videti.

Hvala božja v Sahari.

Po sedemletni pripravi in pod varstvom cerkvenih oblasti ter z blagoslovom samega sv. očeta je odpotovalo pet mladih duhovnikov v Saharo v Severni Afriki, 300 km proč od Orana. Meseca septembra so prejeli na Montmartru iz rok pariškega nadškofa in kardinala obleko nove redovne družbe. Ti peteri novi mladi duhovniki tvorijo temelj »Udruženja malih bratov«. Njihovo življenje se menja med zatajevanjem, molitvijo in ljubeznijo do bližnjega. Njihov namen je delati med prebivalci Sahare z apostolatom molitve in dobrega zgleda. Noč in dan bodo molili pred Najsvetejšim in hvalili troedinega Boga s cerkveno molitvijo in petjem v arabskem jeziku. Pripravlja se tudi nova sesterska kongregacija z enakimi cilji.

Sanatorij za kadilce opija.

V pokrajini Janksekjan na Kitajskem se kajenje opija vedno bolj širi. Za pobiranje te strašne strasti je apostolski vikar Ichanga v Hupejski mons. Gobbels iz frančiškan. reda ustanovil zanje poseben sanatorij. Težko je te bolnike pripraviti k pameti posebno prve dni, ko pridejo v sanatorij. Ko enkrat obstoji upanje, da se bodo bolniki v bodoče mogli zdržati kajenja opija, jih odpuste iz bolnišnice, vendar pa do popolnega ozdravljenja ostanejo pod misijonarjevimi nadzorstvom. Do sedaj doseženi uspehi belgijskih misijonarjev, ki so se temu delu posvetili, vzbujajo veliko upanje za bodočnost.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od do-
brote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 55 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Ko sem gledal, koliko dobi pesamezen zavarovanec ali zavarovanka mesečno pokojnine, sem opazil, da so številke izplačilne vsote različne. Le malo jih je, katere bi bile deljive s številko 10. Zakaj ne napravite tako, da bi vsakega pokojnina bila deljiva z 10, to se pravi, čemu pokojnine ne zaokrožite navzdol ali navzgor?

Na to odgovarjamo: Dandanes vsakdo računa z dinarji. Pokojnine ali podpore, kakor kdo hoče, se z vsakim letom višajo in dosežejo po 30 letih zavarovanja polno vsoto, ki se bo seveda tudi zvišala, če bo slučajno kdo dalje časa zavarovan. Polna vsota zavarovanja, to je: po 30 letih, je vedno deljiva s številko 10.

Če bi izplačevali samo zneske, deljive s številko 10, bi bili oškodovani ali pa Zavarovalni odsek. Pokojnina ali podpora bi znašala n. pr. Din 133.—, koliko naj bi izplačali? Če bi izplačali Din 130.—, bi ne bilo vseč zavarovancu, ker bi mu po krivici odtrgali Din 3.—. Če bi pa izplačevali v takem slučaju po Din 140.— — kar bi bilo mnogim gotovo bolj vseč — bi pa Zavarovalni odsek bil preveč obremenjen in prišli bi lahko v kake denarne težkoče. Če bi bil samo en tak slučaj, bi to ne pomenilo nič ali vsaj ne dosti, toda prišlo bo slučajev na stotine. Kdo bi bil zadovoljen, da bi dobival manj; ker tega pač nihče ne more zahtevati, da bi Zavarovalni odsek izplačeval te previške iz denarja vseh zavarovancev. Naravno je namreč, da vsak dobi raje več, kakor manj.

Izplačilne vsote smo zaokrožili na cele dinarje, tako da pare ne pridejo vpoštev, in s tem je že naše poslovanje mnogo olajšano. Dinarjev pa z ozirom na socialni položaj naših zavarovancev ne smemo zaokrožiti, čeprav si morda eden ali drugi želi, da bi izplačilna vsota bila deljiva s številko 10.

2. Kaj pa v slučaju, če želita dobivati pokojnino mož in žena? Ali morata biti zato oba zavarovana? Ali je zadosti, da je zavarovan eden in po njegovi smrti drugi zakonski drug prejema naprej pokojnino po onem, ki je umrl?

Zavarovana morata biti oba, mož in žena, vsak posebej, ako hočeta dobivati pokojnino. Dokler namreč Zavarovalni odsek še ni dovolj močan, da bi lahko izplačeval pokojnine tudi otrokom sirotam, tudi ne more izplačevati pokojnine po rajnem možu ali po rajni ženi. Ko bo enkrat Zavarovalni odsek dovolj krepak in močan, da se mu tudi v takem slučaju ne bo treba bati nobenih denarnih težkoč, se bo isti nedvomno razširil tako, da bodo dobivali pokojnino tudi osiroteli otroci itd.

Kronika III. reda

MARIBOR, SKUPŠČINA DUHOVNIKOV TRETJEREDNIKOV, okr. Maribor; ust. 25. 1. 1923; voditelj: dr. p. Gracija Heric, gvardijan v Mariboru; odbor: predsednik: Pšunder Ferdinand, župnik v Rušah; preds. namestnik: prelat dr. Kovačič Franc, profesor bogoslovja v Mariboru; tajnik: dr. Meško Josip, kaplan pri sv. Magdaleni v Mariboru; odborniki: kanonik dr. Mirt Jožef; stolni župnik mons. Umek Mihael; profesor bogoslovja dr. Jakob Aleksič; župnik Čede Jožef; profesor Cajnkar Stanko; število članov: 226; okoliš skupščine: duhovniki lavantinske škofije ok. 560.

BOŠTANJ, okr. Krško; ust. 1924; voditelj: Valjavec Janko, kaplan; odbor: Androjner Terezija, Dobovšek Anica; število članov: ženskih 55; v novicijatu 116; naročnikov Cvetja: 7; Lučke: 72; okoliš skupščine: 2200 duš.

ŠKOCIJAN PRI MOKRONOGU, okr. Krško; ust. 28. 6. 1906; voditelj: Anžič Josip, župnik; odbor: Jankovič Marija, Umek Lucija, Kovačič Katarina, Kralj Jožefa, Vdovč Antonija, Novak Franc; število članov: moških 12, ženskih 175; delujoči odsek: dobrodelni; naročnikov Cvetja: 4; Lučke: 25; okoliš skupščine: 3400 duš.

KOSTRIVNICA, okr. Celje; ust. 12. 4. 1919; voditelj: Slavič Janko, župnik; odbor: Ogrinc Uršula, Hribernik Veronika, Plevčak Marija, Murko Ana; število članov: moških 17, ženskih 205; naročnikov Cvetja: 7; okoliš skupščine: 1470 duš.

RAZBORJE, okr. Celje; ust. 16. 10. 1919; voditelj: Pretnar Jožef, župnik; odbor: Imprl Helena; število članov: moških 20, ženskih 60; naročnikov Cvetja: 4; okoliš skupščine: 1300 duš.

»BLAGOR MRTVIM, KATERI UMRJEJO V GOSPODU.« Prečna: Dobrdrug Marija, Permošič Marija, Pavlin Meta, Zagorc Ana, Golob Franc, Kopič Martin, Dular Ana, Papež Neža, Župančič Terezija, Kotar Marija, Picelj Ana, Rakoše Frančiška, Skubic Marija, Vavpotič Jožefa, Šetina Ana. Vavta vas: Darovec Ana, Šiška Frančiška, Košir Marija. — Sv. Križ pri Litiji: Pavlin Marija, Dušak Marija, Petje Elizabeta, Pavlin Janez, Strah Terezija. — Ajdovec: Iskra Antonija, Jarc Jožef, Gnidovec Marija. — Preloka: Vidina Ana, Žunič Barbara, Krotec Mara, Miketič Dora, Miketič Mara, Miketič Matija, Vidina Ana, Vidina Mara, Rahoj Jela, Ivnušič Franca, Ivanušič Frančiška. — »ZAKAJ NJIH DELA GREDO Z NJIMI.« (Raz 14, 13.)

Nove knjige

Kos Milko: Zgodovina Slovencev od naselitve do reformacije. Ljubljana 1934. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vez. 98 Din. — Brez posebnega hrupa je izšla znamenita knjiga, kateri ne moremo postaviti v zadnjih letih razen biografskega leksikona menda nobene ob stran. Zgodovina je bila in bo vsakemu narodu tisto znanstveno področje, na katerem se najraje giblje, saj mu je kakor ogledalo, v katerem gleda svoj razvoj, svojo rast in svoje oblikovanje. Zgodovina je vsakemu narodu navadno najmočnejši vrelec njegove notranje sile, najtrdnjéjša opora v dnevih preizkušnje, najzanesljivejša voditeljica na križpotjih, zato tudi vsak narod skrbi, da ima popisano čim natančneje. Merilo za narodno zavest je nedvomno to, koliko poznajo najširše ljudske plasti svojo lastno preteklost. Čeprav smo imeli Slovenci že lepo vrsto velikih zgodovinarjev, pa vendar lahko rečemo, da doslej še sploh nismo imeli napisane svoje zgodovine. Razen tega nam je prinesla zadnje četrstoletje toliko novih izsledkov in osvetlitev, da je bila njegova »Zgodovina slovenskega naroda« že davno zastarela in pomanjkljiva. Tako smo vsak dan bolj čutili potrebo po izčrpni, na višku sodobne zgodovinske znanosti stoječi lastni zgodovini. In delo, ki je pravkar izšlo, v najvišji meri potrjuje vsa naša pričakovanja, zato ne moremo biti zanj dovolj hvaležni pisatelju in založnici ter le želimo, da bi izšlo čim prej v celoti. To je namreč še le prvi del, kateremu sledita še dva. Obdelana je snov plastično in živo, da jo bo z največjim zanimanjem prebiral tudi preprost bravec. Skratka: dobili smo Slovenci delo, na katerega smo lahko ponosni in o katerem pač ni treba še posebe preudarjati, da bi ga morala imeti prav vsaka slovenska hiša.

Dr. Vladimir Murko: Pot h gospodarski obnovi. Ljubljana 1934. Založila zveza Jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani. — Ta drobna knjižica povdarja, da je varčevanje podlaga vsega gospodarstva. V bodoči izdaji, ki bo bržkone potrebna, bi bilo želeti, da bi se g. pisatelj bavil tudi z vprašanjem, ki v glavnem povzroča med ljudstvom nezaupanje do našega denarstva in denarnih zavodov. To nezaupanje povzroča predvsem dejstvo, katerega so premnogi varčevalci žal na lastni koži izkusili, ko je po vojni nenadoma propadel ves denar. In v drugi vrsti to nezaupanje povzroča dejstvo, katero dan za dnevom opažajo v dnevnikih časopisih, to je nihanje vrednosti denarja v zadnjih par letih, kar nehote v marsikom povzroči bojazen, da bi denar zopet mogel propasti.

Undset Sigrid — Prezelj Josip: Kristina, Lavransova hči. II. del. Cena kart. 85 Din, vez. 95 Din. — Drugi del te prekrasne trilogije nosi ime: Žena. Žena je podoba zakona, ki pa seveda nima nobene podobnosti s plehkimi rešitvami tako zvanih realističnih pisateljev, marveč podaja resnično življenje z veliko npravstveno resnobo. Približevanje in oddaljevanje, sreča in samota, razočaranje, obup in žrtev so deleži zakona Kristine in Erlenda. Kakor senca leži pred njima spomin na mladostni greh. Še mnogo večje trpljenje in razdvojenost pa prinaša razlika njihovih narav, ki se ne moreta zliti v eno. Medtem ko živi Kristina materinstvu in otrokom ter išče očiščenja in posvečenja ter sploh globljega smisla svojemu življenju v veri, se Erlend bavi s politiko ter v svoji vihravosti ne more razumeti ne ženine domačnosti ne njenega duhovnega življenja. Roman je v resnici mogočen spev življenja, ki v svojih vsakdanjostih odkriva tudi svoje večno bistvo. Zato ga moremo slehernemu topló priporočiti.

Zavod sv. Terezike v Ponikvah, p. Videm—Dobropolje, sprejema v stalno oskrbo ženske osebe po Din 10.—dnevno (hrana, stanovanje, perilo). Ima na razpolago nekaj sobic z eno posteljo in hrano II. razreda po Din 20.—dnevno. Sprejema tudi na počitnice ženske osebe in tudi družine in se plača za vso oskrbo dnevno Din 25.—za osebo. Zavod ima domačega duhovnika in leži v lepem, mirnem kraju sredi smrekovih gozdov ob potoku Rašica. Zavod vodijo čč. sestre sv. Križa, ki vsakemu dobro postrežejo. Zavod ima pripravno železniško zvezo Ljubljana—Dobropolje ali avtobusno zvezo Ljubljana—Rašica. Pisma je nasloviti na: Zavod sv. Terezike v Ponikvah, p. Videm—Dobropolje.

V Lurd poromajo v letošnjem poletju zopet Slovenci, in sicer po sledečem voznem redu: Iz Ljubljane odidejo 10. julija ob 17.11 popoldne z brzovlakom preko Benetk v Milan. V Milanu si po zajutreku ogledajo mesto z avtobusom in obišejo prekrasno stolnico. Popoldne ob 3 se odpeljejo preko Genove ob krasni Revieri do Ventimiglie. Tu prenočijo in se nekoliko odpočijejo. 12. julija si ogledajo Marseilles in pridejo v Lurd 13. julija dopoldne. Tu se mudijo 4 dni. 16. julija popoldne ob 2 se odpeljejo v Lyon, kamor pridejo naslednje jutro, z avtobusom pohite v Ars, zvečer pa v Paray le Monial. Tu obišejo znamenito božjo pot, ki je tesno spojena s pobožno stajo do Srca Jezusovega. Prevzvišeni vladika dr. G. Rožman bo sam položil na oltar zlato knjigo božjemu Srcu, zlato knjigo slovenskih družin. Naslednji dan, t. j. 18. julija, se vračajo romarji preko Turina, Milana v Padovo, kjer se poklonijo sv. Antonu. Nato bo še ogled Benetk, nakar se vrnejo 20. julija zjutraj v Ljubljano. Kdor se želi priključiti in obiskati v načrtu omenjena božja pota, naj se priglasí pri Romarskem odseku, Miklošičeva cesta 7, in sicer do 10. junija.

Ob priliki 300 letnice pasijonskih iger v Oberammergau poseti tudi skupina Slovencev to prireditel. Izletniki se odpeljejo iz Ljubljane z avtobusom preko Ljubelja, Celovca, Brež do Bataussee, tu prenočijo in si naslednji dan ogledajo Salzkammergut, zlasti Hallstadt s svojo slikovito okolico. Nato pohitijo v Salzburg in po ogledu mesta nadaljujejo pot v München, kamor dospejo proti večeru. Naslednji dan si ogledajo mesto, nakar zvečer nadaljujejo pot v Oberammergau. Ker trajajo pasijonske igre celih 8 ur, zato se še ves naslednji dan mudijo v Oberammergau, po igri pa je odhod v Innsbruck, kjer izletniki prenočijo. Šesti dan pa se vrnejo preko Visokih tur in Beljaka čez Podkorensko sedlo v Ljubljano. Kdor se želi udeležiti, naj se prijavi na naslov: Romarski odsek, Miklošičeva cesta 7. Tu dobi tudi popolne informacije v zadevi cen. Priglasiti pa se je treba za prvo skupino do 1. junija, za drugo skupino pa do 15. junija.

»Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor ga daje svet.« Svet pravi posvetnežu, ki je razbičan od svoje poželjivosti: »Predaj se omami vseh zabav!« Pravi končno glede vsake strasti: »Uživaj in imel boš mir!« Varljiva obljuba! Skrbi, žalost, nemir, gnus, očitki vesti: to je mir sveta. Jezus pravi: »Zmagaj samega sebe, bori se zoper svoje želje, kroti poželjivost, zlomi svoje strasti!« In duša, ki sluša njegove zapovedi, najde pokoj v neizrekljivem miru.

Lamennais.